

ภาพที่ 6 แผนผังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

จากภาพที่ 1 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งใน ด้านการศึกษาและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจ ผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

หลักการ

เป็นกิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของ ผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม จนเกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะชีวิต โดยมีครูผู้รับผิดชอบจัด กิจกรรมและประสานความร่วมมือกับครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบข่าย

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1) การแนะแนวการศึกษา มีขอบข่ายงานตั้งแต่ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะหรือ เทคนิคการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการเรียนรู้ที่ดี การรู้ช่องทางการศึกษา และการเลือกทางศึกษาต่อ ตลอดทั้งการสร้างนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) การแนะแนวด้านอาชีพ มีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบ อาชีพ การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ การสำรวจอาชีพ การตัดสินใจและ วางแผนด้านอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพและการ พัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดทั้งมีทักษะในการประกอบอาชีพ

3) การแนะแนวส่วนตัวและสังคม มีขอบข่ายงานตั้งแต่การรู้จักชีวิตและสังคมที่ เปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา การรู้จักตนเองและรู้คุณค่าของตน การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาตนเอง การฝึกทักษะชีวิต และทักษะทางสังคม เพื่อให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

เป้าหมายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

ด้านการศึกษา นักเรียนมีทักษะในการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ทาง การเรียนตาม ศักยภาพของตน ค้นพบศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ ต่อตน ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ได้ตามสภาพของแต่ละบุคคล

ด้านอาชีพ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ รู้จักนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อประกอบ การวางแผนในการเลือกอาชีพเช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง รู้และเข้าใจ ในธรรมชาติและคุณลักษณะของอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เห็นคุณค่าของการทำงาน มีความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ มีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิต การเรียน การงาน ที่เหมาะสมกับ ความถนัด ความสนใจ และสภาพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีและมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการ เตรียมตัวสู่โลก ของงานอาชีพ

ด้านส่วนตัวและสังคม นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง เข้าใจและยอมรับ ผู้อื่น มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข รู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหา รวมทั้ง สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต อย่างเหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีในสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักหลีกเลี่ยง อบายมุข สารเสพติด การพนัน หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิต

แนวการจัดกิจกรรม

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของ สถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพด้าน ส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและ เป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม
4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาเป็นระดับการศึกษาและ ชั้นปี
5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ พฤติกรรม ผู้เรียน หลักฐานการทำกิจกรรม วิธีการจัดกิจกรรม วิธีการประเมินผล ภาคเรียนและจำนวนเวลาที่จัด กิจกรรมแนะแนว
6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม เวลา วัตถุประสงค์ สารสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน วิธีการจัดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม
8. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว มี 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน อาจประเมินได้จากครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดย

- 1) ครูผู้จัดกิจกรรมรับผิดชอบในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมินนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
- 2) ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในกาวางแผนการประเมิน ประเมินตนเองและเพื่อน
- 3) ปกครองอาจมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน ประเมินผลพัฒนาผู้เรียน โดยประสานร่วมมือกับครูผู้จัดกิจกรรม

ลักษณะที่ 2 การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น "ผ่าน" และ "ไม่ผ่าน" ดังนี้

"ผ่าน" หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงานชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

"ไม่ผ่าน" หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงานชิ้นงานคุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ลักษณะและรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนเป็นงานที่สำคัญของครูแนะแนว เพราะเป็นโอกาสอันดีที่ครูแนะแนวและนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนได้พบกัน ได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันอันจะเชื่อมโยงไปสู่การนำเสนอบริการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน เป็นช่องทางสำคัญที่ครูแนะแนวจะได้จัดกิจกรรมเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อความเข้าใจชีวิตที่แท้ ส่งเสริมกระบวนการคิดที่ถูกต้อง เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงจากภายใน ผ่านการจัดกิจกรรมในลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย ครอบคลุมขอบข่ายการแนะแนวทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม สร้างเสริมเติมเต็มความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อีกทั้งเป็นเวลาที่มีคุณค่าที่หลักสูตรเอื้อให้ครูแนะแนวได้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด

ด้วยเป้าหมายของการจัดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว ชั่วโมงกิจกรรมแนะแนวจึงมีลักษณะและรูปแบบการจัดกิจกรรมแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ครูแนะแนวจึงไม่ใช่ครูผู้สอนรายวิชา แต่ครูแนะแนวเป็นผู้จัดบรรยากาศและจัดกิจกรรมเอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามขอบข่ายการแนะแนวทุกด้านด้วยความเข้าใจที่แท้จริง ซึ่งการจะดำเนินการให้สอดคล้องกับ

ธรรมชาติของกิจกรรมแนะแนวได้นั้น ครูแนะแนวจำเป็นต้องเริ่มจัดกิจกรรมด้วยหัวใจแห่งการเห็นคุณค่า ผิดฝนทักษะ เรียนรู้เทคนิค และหมั่นศึกษาความรู้เพื่อความเข้าใจชีวิตอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมแนะแนวไม่มีประสิทธิภาพ ครูแนะแนวต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดกิจกรรม "ศาสตร์" พื้นฐานสำคัญ คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ "ศิลป์" ที่มีความหมาย คือ การบูรณาการสาระความเข้าใจชีวิต เข้ากับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างกลมกลืน

ในที่นี้ จะกล่าวถึงปัจจัยส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ 2 ประการสำคัญ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. สาระชีวิตพื้นฐานในการจัดกิจกรรมแนะแนว

ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้วยปัจจัยสังคมปัจจุบัน ส่งผลต่อความคิด และพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแนะแนว จึงต้องพัฒนารูปแบบ วิธีการและสื่อ ให้น่าสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งครูแนะแนวจำเป็นต้องศึกษา เรียนรู้ พัฒนาเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด จากประสบการณ์การจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เขียนขอเสนอความรู้ที่เหมาะสมกับกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คือ องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน และ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบ 4A

1. องค์ประกอบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ จะเกิดขึ้นได้ในบรรยากาศที่นักเรียนได้รับการปฏิบัติและมีการรับรู้ ในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 การได้รับการเคารพ เชื่อถือ ไว้วางใจ ให้เกียรติ (Respect) นักเรียนต้องการการให้เกียรติและเชื่อถือจากครู ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ นักเรียนสามารถสังเกตและรับรู้ได้จากการแสดงออก และ

ท่าทีของครู

1.2 ความรู้สึกปลอดภัย (Safety) นักเรียนต้องการความรู้สึกปลอดภัยกับบรรยากาศการเรียนรู้ ความเป็นมิตร ไม่จับผิด ให้โอกาสอย่างเท่าเทียม จะทำให้เกิดความท้าทายในการเรียนรู้

1.3 มีความเกี่ยวข้องกับตัวเอง (Relevance) นักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและคงทนถาวร เมื่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ความสัมพันธ์กับชีวิต ครูควรจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เป็นเรื่องใกล้ตัว และเชื่อว่าสามารถนำไปใช้ได้กับตัวเองในชีวิตจริง

1.4 เห็นประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ (Immediacy) ครูควรจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ และเชื่อว่าสามารถนำไปใช้ได้กับตัวเองในชีวิตจริง

1.5 มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Engagement) นักเรียนจะเรียนรู้ได้มากเมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ลงมือทำในสิ่งที่เรียนรู้

1.6 รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (Inclusion) นักเรียนจะให้ความร่วมมือและพร้อมจะเรียนรู้ถ้ารู้สึกว่าตนเองมีความหมายและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

2. รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

รูปแบบการเรียนรู้ของบุคคลมีผลต่อการเรียนรู้ ครูแนะแนวควรรู้จักรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อการออกแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน

2.1 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการมองเห็น (Visual) เรียนรู้จากการเห็น ชอบการนำเสนอที่เป็นภาพ หรือแผนผัง การสาธิตให้เห็น และการดูวิดีโอ/วีซีดี

นักเรียนกลุ่มนี้ มีความสุขกับการนอน ดูโทรทัศน์ ดูภาพยนตร์ จะเลือกการอ่านเองมากกว่าการมีคนอ่านให้ฟัง จำผู้คนที่ได้จากการเห็น และจะไม่ลืมหน้าตาคนที่รู้จัก แสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านสีหน้า เป็นคนวางแผนล่วงหน้า และชอบมองเห็นภาพใหญ่ภาพรวม ใช้สายตาในการสื่อสาร สบตาคู่สนทนา ชอบการแสดงให้เห็น หรือทำให้ดู มากกว่าการบอกให้ฟัง มักจะเป็นคนที่สะกดคำเก่งหากเป็นเรื่องบอกทางต้องการให้เขียนเส้นทางให้เห็นชัดเจน มักจะนั่งตรงกลาง ชอบจดบันทึก และใช้บันทึกที่จด "I SEE what you mean"

2.2 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการได้ยินได้ฟัง (Auditory) เรียนรู้จากการฟัง ชอบฟังการอภิปราย ฟังเทป ฟังการบรรยาย การแลกเปลี่ยนถกเถียง และการอธิบายขั้นตอนให้ฟัง

นักเรียนกลุ่มนี้ มีความสุขกับการฟังวิทยุ ดนตรี การอภิปรายถกเถียง จำชื่อคน และเรื่องราวต่าง ๆ ได้ มีคลังศัพท์มาก บอกทางด้วยวาจา (เช่น เดินผ่านไป 2 แยก แล้วเลี้ยวซ้าย) แสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านทางน้ำเสียง ตอบรับกับการได้ยินข้อมูลต่าง ๆ มากกว่า จากการอ่าน มักพูดกับตัวเองเสียงดังเวลาคิด ชอบที่จะบอกมากกว่าเขียนให้ เป็นนักพูดที่ ชอบการแลกเปลี่ยนถกเถียง มักเป็นคนนั่งหน้า เป็นคนไม่ชอบจดบันทึก เพราะเป็นการรบกวนการฟัง ชอบเรียนรู้จากการฟัง "I HEAR what you mean"

2.3 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการสัมผัส เคลื่อนไหว (Kinesthetic): เรียนรู้จากกิจกรรมที่ใช้ประสาทสัมผัสทางร่างกาย และการมีส่วนร่วมโดยตรง ชอบงานที่ได้ลงมือทำ การเคลื่อนไหว การสัมผัส และมีประสบการณ์ตรง

นักเรียนกลุ่มนี้ มีความสุขกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปีนเขา การเดินร่ำ การปั่นจักรยาน จำสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว จะบอกทางด้วยการนำทางไป แสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านภาษาท่าทางเรียนรู้ได้ดีจากการจับต้องสิ่งของ ใช้ความรู้สึกในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ มักใช้สัญชาตญาณ เป็นคนที่ยากจะนั่งอยู่กับที่ มักกดปากกา หรือกระดิกเท้าเวลานั่งฟัง มักนั่งอยู่ด้านหลังเพื่อจะหลบออกไปได้หรือไม่ต้องนั่งนิ่งๆ

จะจดบันทึกในการจะทำอะไร แต่อาจจะใช้หรือไม่ใช้บันทึกนั้นก็ได้ เป็นคนรับรู้ความรู้สึกไว้ใน การสัมผัสสิ่งต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้าที่ใส่ เก้าอี้ที่นั่ง เป็นต้น

“I can FEEL what you pursuits mean”

3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

การวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอน เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนว รูปแบบหนึ่งที่มีขั้นตอนเหมาะสมกับจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การใช้รูปแบบ 4A (4A Model)

A1 ANCHOR: การยึดโยงกับประสบการณ์เดิม

เป็นการเริ่มจากการทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง หัวข้อและเนื้อหา ที่จะเรียนรู้ใหม่กับ ความรู้และประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดหัวข้อให้ผู้เรียนบอกเล่าประสบการณ์ที่ผ่าน มาของตน บอกความภาคภูมิใจในชีวิตที่ผ่านมา ประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียน เป็นต้น

A2 ADD: การเติมข้อมูลใหม่

เป็นการเพิ่มเติมให้ผู้เรียน เห็น ได้ยิน และเกิดประสบการณ์ ใน "เนื้อหาใหม่" ซึ่งอาจจะ เป็นข้อมูลงานวิจัย ทฤษฎี ทักษะ ฯลฯ

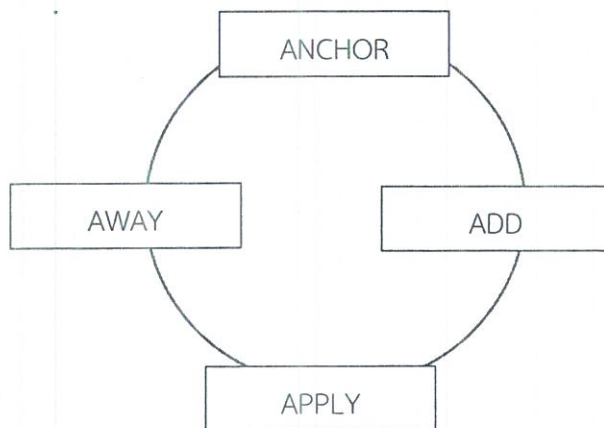
A3 APPLY: การได้ลองประยุกต์ใช้

เป็นการทำให้ผู้เรียนได้ "ลงมือทำ" กิจกรรมบางอย่างในเนื้อหาใหม่ที่ได้เรียนโดยการฝึก การตั้งคำถาม การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์กรณีศึกษา มุมมองที่หลากหลาย ฯลฯ

A4 AWAY: สิ่งที่จะนำไปใช้

เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ใหม่ที่ได้กับชีวิต และการ นำไปใช้ในอนาคต เช่น ความมุ่งมั่นในการจะนำไปปรับใช้ วางแผนปฏิบัติการ การออกแบบโครงการ ใหม่ที่จะทำ เป็นต้น

4A Model

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการออกแบบการเรียนรู้ 4A Model

ตัวอย่างการออกแบบและการวางแผนกิจกรรมแนะแนว

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง การรู้จักหลักสูตร

หน่วยการจัดกิจกรรม ลูก นว.2 ฉลาดรู้ ฉลาดเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนจะทำให้นักเรียนตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องเรียนรายวิชา และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และมีแนวทางในการพัฒนาตนด้านการเรียน เพื่อให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดได้
2. บอกได้ว่าหลักสูตรของโรงเรียนจัดให้เรียนรู้รายวิชาอะไรบ้าง
3. บอกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลักสูตรกำหนดได้

3. สาระการเรียนรู้

1. สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด
2. รายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างหลักสูตร

4. วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม(4 A)	การดำเนินกิจกรรม
1. การยึดโยงกับประสบการณ์เดิม (Anchor)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสนทนาถึงเรื่องการเข้ามาเรียนในโรงเรียนใหม่แห่งนี้โดยการถามนักเรียนถึงความรู้สึก ความคาดหวัง และความพร้อมในการเรียน 2. บอกให้นักเรียนทราบว่าสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียน คือ หลักสูตร และ การทำความรู้จักและทำความเข้าใจกับหลักสูตรที่ตนเรียน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับตัวในการเรียนของนักเรียน
2. การเติมข้อมูลใหม่ (Add)	<ol style="list-style-type: none"> 3. ครูให้นักเรียนทำความรู้จักและเข้าใจหลักสูตรโดยการยกตัวอย่าง กรณีตัวอย่างโรงเรียนสอนร้องเพลง (หรือโรงเรียนสอนทำอาหาร หรืออื่น ๆ ที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน) โดยถามนักเรียนว่า หากนักเรียนเป็นผู้บริหารโรงเรียนสอนร้องเพลง <ul style="list-style-type: none"> - สิ่ง que หวังให้นักเรียนที่จบจากโรงเรียนทำได้คืออะไร - มุ่งหวังให้มีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง

ชั้นกิจกรรม(4 A)	การดำเนินกิจกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> - จะจัดให้เรียนวิชาอะไรเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการร้องเพลง - จะจัดให้เรียนวิชาอะไรเพื่อเสริมความรู้ - จะจัดให้ทำกิจกรรมอะไรบ้างเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถ <p>4. ครูเชื่อมโยงตัวอย่างในข้อ 3 กับ เป้าหมายและโครงสร้างหลักสูตรโดยการเปรียบเทียบให้เห็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สิ่งที่คาดหวังให้ทำได้ คือ สมรรถนะสำคัญที่หลักสูตรกำหนด - สิ่งที่มีมุ่งหวังให้เป็น คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด - วิชาที่จัดให้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญ คือ รายวิชาพื้นฐาน - วิชาที่จัดให้เรียนเสริม คือ รายวิชาเพิ่มเติม - กิจกรรมที่จัดให้ทำ คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร <p>5. ครูนำเสนอสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน</p> <p>6. ครูให้นักเรียนศึกษาประเภทรายวิชาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนจัดให้เรียนตามหลักสูตร</p>
3. การได้ลองประยุกต์ใช้ (Apply)	7. ครูตรวจสอบความเข้าใจโดยการให้นักเรียนทำใบงานเรื่องรอบรู้เรื่องหลักสูตร
4. สิ่งที่จะนำไปใช้ (Away)	8. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความรู้จักและทำความเข้าใจกับหลักสูตรการเรียนของนักเรียน

5. สื่อ/ อุปกรณ์

- 5.1 สื่อ Power point เรื่อง โรงเรียนของฉัน
- 5.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักหลักสูตร
- 5.3 ใบงานที่ 1 เรื่อง รอบรู้เรื่องหลักสูตร

6. การประเมินผล

- 6.1 การสังเกตความสนใจ และความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 6.2 ตรวจจากใบงาน

สาระชีวิตพื้นฐานในการจัดกิจกรรมแนะแนว

การเสริมสร้างความเข้าใจชีวิตที่แท้จริงให้แก่แก่นักเรียนนั้น เป็นงานที่มีคุณค่า เปรียบเสมือน การปั้นเสริมเติมแต่งนักเรียนทีละน้อย ด้วยความเมตตา รอคอยให้นักเรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเข้าใจ รู้เท่าทันและเป็นสุขด้วยจิตใจที่ตั้งงาม และด้วยโอกาสทางการศึกษาที่เอื้ออำนวยได้มีเวลาพบกับนักเรียนในช่วงกิจกรรมแนะแนว จึงเป็นเวลา ที่ครูและศิษย์ จะได้เรียนรู้ เอื้อเพื่อเกื้อกูลกันโดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรม อันจะนำพาไปสู่การแนะแนว การศึกษาแนะแนวอาชีพ แนะแนวส่วนตัวและสังคม ด้วยความตระหนักรู้และเข้าใจชีวิตที่แท้จริง

สาระชีวิตพื้นฐานที่ครูแนะแนวควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมแนะแนว ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสรรพสิ่ง

ทุกสรรพสิ่งในโลกทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ล้วนมีความเกี่ยวข้อง เกี่ยวพัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน เสมอ ชีวิตมนุษย์ก็เช่นกัน ล้วนดำรงอยู่ได้ด้วยการอาศัย ความเกื้อกูลของผู้คนและสิ่งต่าง ๆ มากมาย นับไม่ถ้วน ทั้งโดยตรง เช่น การเลี้ยงดู ของพ่อแม่และเครือญาติในครอบครัว การอบรมสั่งสอนให้ความรู้ในการดำรงชีวิตจากครูและสถาบันการศึกษา การเรียนรู้การปรับตัว การจัดการกับปัญหา ความขัดแย้ง การจัดการกับอารมณ์ จากเพื่อนๆ เป็นต้น หรือได้รับการเกื้อกูลทางอ้อมจากบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในสังคม เช่น คนขับรถเมล์ แม่ค้าขายกับข้าว คนกวาดขยะ ชาวนา ชาวสวน คนงานในโรงงานผลิตเสื้อผ้า ป่าไม้ที่ภาคเหนือ ทะเลที่ภาคใต้ เป็นต้น ซึ่งหากทบทวนอย่างถี่ถ้วนก็จะพบว่าทุกสิ่งทุกอย่าง ล้วนมีส่วนต่อชีวิตของเราทั้งสิ้นเราจึงควรตระหนักและสำนึกในความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นสิ่งอื่นอย่างนอบน้อมและขอบคุณ ดังนั้นหากทุกคนตระหนักและเข้าใจถึงความสัมพันธ์นี้จะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติต่อกันด้วยความรู้สึกนอบน้อมและขอบคุณ มีความเอื้อเพื่อให้อภัย อยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและเป็นสุข

ดิช นัช ฮันท์ ภิกษุชาวเวียดนามได้กล่าวไว้ว่า "เมื่อตื่นขึ้นมาพึงยิ้มแย้มให้กับชีวิต" การส่งยิ้มให้กับผู้คนและสิ่งรอบตัวเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ต่อสิ่งรอบข้างด้วยจิตใจที่สดใสและดีงามเพราะในชีวิตเรานับแต่ลืมตาตื่นไปจนเข้านอนย่อมหนีไม่พ้นการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งอื่นเสมอๆ และในความสัมพันธ์นั้น เราก็มักจะมีบทบาทต่าง ๆ ที่หลากหลายเช่น บทบาทลูก บทบาทพี่ บทบาทน้อง บทบาทเพื่อน บทบาทนักเรียน ซึ่งไม่ว่าเราจะมามีบทบาทอะไรเราก็คงต้องการให้ความสัมพันธ์ระหว่างเรากับคนรอบข้างเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นสุข ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างเราและบุคคลอื่น ๆ หรือสิ่งอื่น ๆ จะเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นสุขได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มที่ตัวเรา ด้วยการเป็นผู้เริ่มต้นหรือ ตอบสนองอย่างเหมาะสม

การมีทักษะและตระหนักชัดเจนต่อการพึ่งพากันอย่างแท้จริงนี้ จะนำไปสู่การปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม ด้วยความกตัญญู กตเวทิตาต่อบุคคลและสรรพสิ่ง ที่เป็นคุณแก่ตน แนวการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีคุณแก่ตน ด้วยความกตัญญู กตเวทิตา เพื่อเสริมความดีงามของชีวิต ตามแนวทางพุทธศาสนา เช่น

1. การปฏิบัติตนต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ ได้แก่ การช่วยทำกรงาน การปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะ นอบน้อม รับฟังการสั่งสอน ไม่ทำให้ท่านเกิดความเดือดร้อนใจ พร้อมทั้งจะดำรงวงศ์สกุล เลี้ยงดูยามท่านแก่เฒ่า และทำบุญ อุทิศส่วนกุศลยามเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว

2. การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์ ได้แก่ มีความเคารพอย่างจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตั้งใจฟัง ตั้งใจเรียน คอยช่วยเหลือบริการแสดงน้ำใจต่อท่านตามกำลัง หมั่นเข้าพบครูเพื่อรับคำแนะนำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการและจิตใจ

3. การปฏิบัติตนต่อเพื่อน ได้แก่ พุดจาด้วยดี เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูล ซื่อสัตย์ จริงใจ เสียสละ ให้อภัย ยินดีเมื่อเพื่อนได้ดี ตักเตือนปกป้องเมื่อเพื่อนหลงผิด สนับสนุนเพื่อนในทางที่ดี ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก หรือกล่าวได้ว่าเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน

4. การปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ห่างไกลออกไป ไม่สนิทชิดเชื้ออย่างบุคคลที่กล่าวมาใน 3 ข้อแรก เช่น คนขับรถเมล์ พ่อค้าแม่ค้า คนกวาดขยะ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เราต้องไปติดต่อ เป็นต้น เราก็ควรต้องปฏิบัติต่อเขาเหล่านั้นด้วยวาจาและกริยาที่เหมาะสม สุภาพ ไม่ดูถูกเหยียดหยาม หรือยกตนข่มท่าน

2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ความรู้จักและเข้าใจเรื่องความต้องการทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างบุคคลความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองเพื่อการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

ในการอยู่ร่วมกัน บุคคลมักมีความต้องการด้านจิตใจที่เหมือนกัน เช่น การเป็นที่รัก เป็นที่ชื่นชม มีคนพอใจ เข้าใจ ยอมรับ เห็นว่าเราเป็นคนสำคัญ มีคุณค่า ฯลฯ และต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อคนอย่างดี เช่น การ ให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย ให้อภัย ช่วยเหลือดูแล ใส่ใจ พุดด้วยถ้อยคำดี ๆ ให้กำลังใจ ฯลฯ ดังนั้น การตระหนักในความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ดังกล่าวจะช่วยให้เราเข้าใจตนเองและผู้อื่นนำมาพัฒนาและปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ระมัดระวังในการแสดงออก และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสมและเข้าใจและหากทุกคนเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน รู้สึกรักและปฏิบัติดีต่อคนอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ เราก็ย่อมได้รับสิ่งดี ๆ กลับคืนมาเช่นกัน

แนวทางการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันบนพื้นฐานความเข้าใจความต้องการของผู้อื่นตามแนวทางพุทธศาสนา เช่น

1. สัมมาวาจา คือ การพูดดี พูดเพราะ พูดควร พูดเหมาะสม พูดน่าฟัง พูดสมเหตุสมผลพูดสร้างสรรค์ เป็นต้น เป็นการสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้อความต้องการ ความไม่ต้องการ ความคิด ความรู้สึกของเราต่อผู้อื่นอย่างระมัดระวัง เอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดำเนินไปด้วยดี

2. สัมมากรรมันตะ คือ การกระทำและการแสดงกิริยาทางกายที่ดี ที่เหมาะสมที่ถูกที่ควรต่อผู้อื่น ไม่ล่วงเกิน ทำลาย ล้อเลียน เยาะเย้ย ดุฉก เขี้ยยดหยามให้ผู้อื่นเสียใจขุ่นใจ อับอาย สัมมากรรมันตะจึงเป็นการระมัดระวังกิริยาอาการและการกระทำทั้งหลายของเรา ที่จะแสดงออกไปต่อผู้อื่นแล้วทำให้เขาทุกข์ แต่เป็นการกระทำที่สร้างสรรค์ ให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันตามความเหมาะสมกับสถานการณ์และเหตุการณ์

3. สัมมาอาชีพะ คือ การทำงาน ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบทุกอย่างด้วยดี เช่น มีหน้าที่เรียนหนังสือก็ตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี มีหน้าที่ช่วยงานบ้าน งานของครอบครัวก็ทำอย่างตั้งใจทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่รังเกียจหรือเกียจงาน สัมมาอาชีพะจึงเป็นการทำหน้าที่อย่างคุณภาพบนความเข้าใจถึงจิตใจและความต้องการของผู้อื่นที่ไม่ต่างไปจากเรา

3. ธรรมชาติของทุกข์

ทุกข์เป็นภาวะจิตที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน เมื่อได้รับการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังของตน เป็นภาวะที่อาจทำให้ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ก่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น โกรธ โมโห หงุดหงิด ขุ่นมัว วิตกกังวล เครียดขัดแย้ง ฯลฯ ในระดับต่าง ๆ กันไป ความทุกข์ก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลเสียโดยตรงกับตนเอง ครอบครัว สังคมรอบข้าง หรือกับคนรอบข้างที่เรามีปฏิสัมพันธ์ด้วย ความทุกข์สามารถเกิดได้ทุกขณะ ทุกช่วงเวลาในทุกสถานที่ ในทุกสถานการณ์ ทุกวัย ทุกสถานะภาพ ฯลฯ ความเข้าใจเหตุและที่มาแห่งทุกข์และการจัดการความทุกข์ด้วยสันติวิธี จะส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปในแนวทางสันติสุขและสร้างสรรค์

วิธีการคิดตามแนวทางพุทธศาสนา ที่สามารถมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยลดความรู้สึกทุกข์ ได้แก่ การคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือการคิดดี คิดเป็น คิดถูกวิธี คิดแบบคาย คิดถี่ถ้วน ชัดเจนตามความเป็นจริง ซึ่งจะช่วยให้รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างเข้าใจ มองโลกมองชีวิตอย่างกว้างขวาง และลุ่มลึก เข้าใจการเกิดขึ้นของทุกข์ การดำเนินชีวิตและการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งตามความเป็นจริงที่ชัดเจน ดำเนินชีวิตด้วยการใช้ปัญญา ลดการอคติและการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หากแต่สร้างสรรค์ ใจกว้าง ยืดหยุ่น หนักแน่น มั่นคง อันเป็นคุณสมบัติสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

การจัดการกับความทุกข์ในเบื้องต้นควรเริ่มที่การปรับเปลี่ยนมุมมองภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดทุกข์ ฝึกคิดด้านบวก มองหาข้อดี ประโยชน์ และสิ่งที่เราได้ประโยชน์จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญต่างจากการมองด้านลบที่เป็นการมองข้อเสีย โทษ และสิ่งที่เราต้องสูญเสีย การคิดด้านบวกยังเป็น การคิดที่อยู่บนความเข้าใจธรรมชาติที่แท้ไม่มีอะไรในโลกที่ตั้งอยู่ได้ลำพัง ทุกอย่างต้องเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน มีสิ่งหนึ่งจึงมีอีกสิ่งหนึ่งตามมาเสมอ เช่นมีเหตุจึงมีผล มีสุขจึงมีทุกข์ มีมืดจึงมีสว่าง มีเกิดจึงมีดับไม่มีอะไรที่คงที่ถาวรเพียงแต่ต้องรอจังหวะเวลา ไม่ใจร้อน คิดตามแต่ใจตนเอง การคิดด้านบวกยังเป็น การมองอย่างรอบด้าน มองผ่านอารมณ์ที่ขุ่นมัวเพราะอารมณ์ที่ขุ่นมัวในขณะที่เรากำลังเกิดความขัดแย้งมักจะทำให้เรามองอะไรเพียงด้านเดียวและมักเป็นด้านลบเนื่องด้วยสัญชาตญาณแห่งความรักตนเองกลัวภัยจะมาถึงตนและต้องการปกป้องตนเองของมนุษย์ การคิดด้านบวกเป็นการคิดจะทำให้เราเข้าใจเห็นใจ ได้รับความรู้สึกของผู้อื่น และพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสมเสมอ

การนำพาให้ลูกศิษย์ให้เข้าใจธรรมชาติของทุกข์ รู้จักคิด รู้จักเผชิญทุกข์อย่างมีสติ และใช้ปัญญาในการจัดการกับความทุกข์ ล้วนเป็นความเอื้อเฟื้อของครูในการเตรียมลูกศิษย์ให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งทางใจในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต

การจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับการแนะแนวเป็นกระบวนการที่มากกว่าการทำตามขั้นตอนและแผนงานที่วางไว้ เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อชีวิต หากครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว เต็มเปี่ยมไปด้วยความเข้าใจ ในธรรมชาติความเป็นจริงของชีวิตอย่างน้อย 3 ประการที่กล่าวมาข้างต้น คือ การตระหนักรู้ในความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสรรพสิ่ง การรู้และเข้าใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และความเข้าใจธรรมชาติของทุกข์ ก็จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ประยุกต์แนวคิดปรับเป็นกิจกรรมสอดแทรก และสร้างเสริมความเข้าใจในชีวิตที่แท้ให้นักเรียนได้อย่างน่าสนใจต่อไป

ตัวอย่างการออกแบบและการวางแผนกิจกรรมแนะแนว

หน่วยการจัดกิจกรรม ชีวิตที่เป็นประโยชน์

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1 นักเรียนรู้จัก เข้าใจเห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1

1. สาระสำคัญ

การตระหนักรู้ว่าตนเองเป็นและประโยชน์ของการกระทำของตนเองต่อผู้อื่น จะทำให้

นักเรียน

เห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความภาคภูมิใจ และแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนอย่าง

ต่อเนื่อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 รู้และบอกคุณค่าสิ่งที่ตนทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

2.2 รู้และบอกวิธีการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 คุณค่าของสิ่งที่ตนทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

3.2 วิธีการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง

4. ชิ้นงาน / ภาระงาน

4.1 ใบงานเรื่อง ฉันเป็นประโยชน์...ฉันมีค่า

4.2 ใบงานเรื่อง พัฒนาตนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์

5. วิธีการประเมินผล

5.1 สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบงาน ในแต่ละแผน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 สสำรวจสิ่งที่ตนทำ แล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

6.2 วิเคราะห์คุณค่าของพฤติกรรมที่ตนทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

6.3 อภิปรายวิธีการพัฒนาตนเอง

6.4 การวางแผนการพัฒนาตนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

7. เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

เรื่อง ชีวิตที่เป็นประโยชน์

หน่วยการจัดกิจกรรม ชีวิตที่เป็นประโยชน์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การตระหนักรู้ว่าตนเองเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นจะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองเกิดความภาคภูมิใจและมีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 รู้และบอกคุณค่าสิ่งที่คุณทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น
- 2.2 รู้และบอกวิธีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 สิ่งที่คุณทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น
- 3.2 คุณค่าของการเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
- 3.3 วิธีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. วิธีการจัดกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

4.1 สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับต้นหญ้าที่เป็นวัชพืชชนิดหนึ่งและนำนักเรียนทำกิจกรรม"บทเรียนจากต้นหญ้า" โดยการให้ นักเรียนทุกคน แข่งขันกันบอกประโยชน์ของต้นหญ้าคนละ 1 อย่างโดยไม่ให้ซ้ำกัน ใครพร้อมให้ตอบก่อน หากคำตอบซ้ำต้องเปลี่ยนคำตอบใหม่ และหาอาสาสมัครเขียนคำตอบทุกคำตอบบนกระดานหน้าห้อง

4.2 ให้นักเรียนพิจารณาคำตอบที่บอกประโยชน์ของต้นหญ้าบนกระดาน และแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้น

4.3 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ประโยชน์ของต้นหญ้าที่บันทึกไว้บนกระดานเป็นประโยชน์เพื่อใคร และมีอะไรเป็นข้อแลกเปลี่ยนหรือไม่ การใช้ชีวิตอย่างเป็นประโยชน์ของต้นหญ้ามี่คุณค่าอย่างไร

4.4 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนที่ได้จากต้นหญ้า

4.5 ครูเชื่อมโยงกิจกรรมกับชีวิตของนักเรียน โดยการให้นักเรียนสำรวจสิ่งที่คุณทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นพร้อมทั้งบอกคุณค่าของสิ่งที่คุณทำ โดยทำในใบงานเรื่อง "ฉันเป็นประโยชน์...ฉันมีค่า"

4.6 ให้นักเรียนบอกความคิด ความรู้สึกที่มีต่อตนเองภายหลังการสำรวจสิ่งที่คุณทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

ชั่วโมงที่ 2

4.7 ทบทวนการเรียนรู้จากชั่วโมงที่แล้ว

4.8 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-6 คน ให้ทุกคนนำใบงาน "ฉันเป็นประโยชน์...ฉันมีค่า" ของตนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม

4.9 ให้นักเรียนวางแผนการพัฒนาดน โดยทำลงในใบงาน "พัฒนาดนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์"

4.10 ขออาสาสมัคร เพื่อบอก การวางแผนพัฒนาดนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์

4.11 นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

5. สื่อ/อุปกรณ์

5.1 ภาพต้นหญ้า หรือต้นหญ้าจริง

5.2 ใบงานเรื่อง ฉันเป็นประโยชน์...ฉันมีค่า

5.3 ใบงานเรื่อง พัฒนาดนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์

6. การประเมินผล

6.1 วิธีการประเมิน

6.1.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม.

6.1.2 ตรวจใบงาน "พัฒนาดนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์" และ "ฉันจะทำประโยชน์ต่อผู้อื่น"

6.2 เกณฑ์การประเมิน

6.2.1 ใบงาน "พัฒนาดนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์" และ "ฉันจะทำประโยชน์ต่อผู้อื่น"

เกณฑ์	ข้อความบ่งชี้
ผ่าน	บอกสิ่งที่ตนทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและวางแผนพัฒนาดนเองได้ 1 อย่าง
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถบอกสิ่งที่ตนทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและวางแผนพัฒนาดนเองได้

6.2.2 การปฏิบัติกิจกรรม สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยพิจารณา 2 ด้าน คือ ความตั้งใจร่วมกิจกรรมและการทำงาน

เกณฑ์	ข้อความบ่งชี้
ผ่าน	มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมและส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ใบงานกิจกรรมแนะแนว หน่วยการจัดกิจกรรมชีวิตที่เป็นประโยชน์
ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุลนักเรียน ม.3/.....เลขที่.....

ใบงานเรื่อง "ฉันเป็นประโยชน์...ฉันมีค่า"

สถานที่	สิ่งที่ฉันทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
ที่บ้าน	
ที่โรงเรียน	
ชุมชน/สังคม	
ประเทศชาติ/โลก	

กิจกรรมนี้ทำให้ฉันได้เรียนรู้ว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบงานกิจกรรมแนะแนว หน่วยการจัดกิจกรรมชีวิตที่เป็นประโยชน์

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุลนักเรียน ม.3/.....เลขที่.....

ใบงานเรื่อง "พัฒนาคนเพื่อชีวิตที่เป็นประโยชน์"

สิ่งที่ฉันทำแล้วเป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น	วิธีการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หน่วยที่ 3 การออกแบบหน่วยและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานความรู้สำหรับครูแนะแนว เพื่อปรับใช้กับการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ เป็นหลักสูตรที่เน้นแนวคิดและการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลอิงมาตรฐาน ซึ่งมีค่าสำคัญที่ครูแนะแนวควรรู้และทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้กับการออกแบบหน่วยการจัดกิจกรรมและการวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ดังนี้

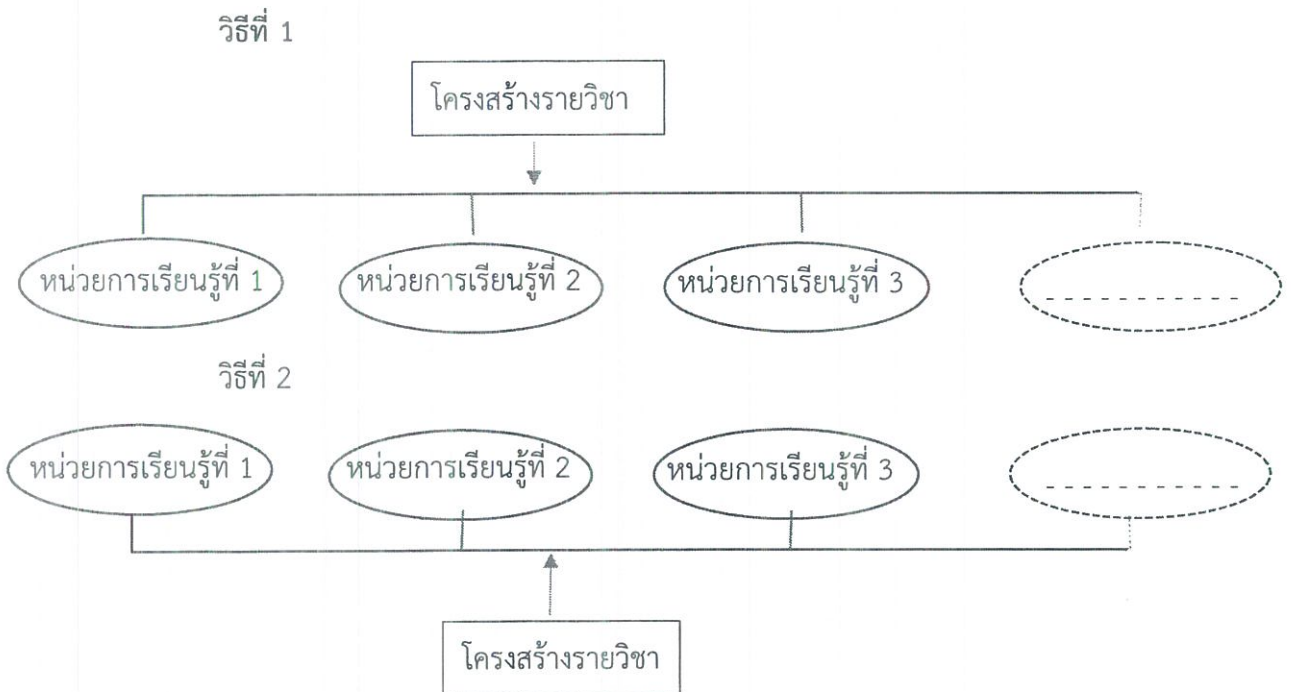
1. โครงสร้างรายวิชา
2. หน่วยการเรียนรู้
3. เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้
4. ชิงงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ
5. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

1. โครงสร้างรายวิชา

1.1. โครงสร้างรายวิชาคืออะไร

โครงสร้างรายวิชา เป็นการกำหนดขอบข่ายของรายวิชาที่จะจัดสอนเพื่อช่วยให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง เห็นภาพรวมของแต่ละรายวิชาประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใดเรื่องใดบ้าง แต่ละหน่วยพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดใด เวลาที่ใช้จัดการเรียนการสอน และสัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร

กระบวนการจัดทำโครงสร้างรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ อาจดำเนินการ โดยมีขั้นตอนเริ่มต้นหรือลงท้ายที่แตกต่างกันได้หลายวิธี เช่น

ภาพที่ 8 กระบวนการจัดทำโครงสร้างรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้

1.2. ทำไมจึงต้องจัดทำโครงสร้างรายวิชา

การจัดทำโครงสร้างรายวิชาจะช่วยใคร่ผู้สอนเห็นความสอดคล้องเชื่อมโยงของลำดับการเรียนรู้ของรายวิชาหนึ่งๆ ว่าครูจะสอนอะไร ใช้เวลาสอนเรื่องนั้นเท่าไร และจัดเรียงลำดับสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างไร ทำให้มองเห็นภาพรวมของรายวิชาอย่างชัดเจน

1.3. โครงสร้างรายวิชาประกอบด้วยอะไรบ้าง

โครงสร้างรายวิชา มีองค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

- มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนสำหรับหน่วยนั้น ๆ ซึ่งอาจมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดอาจมีการสอนหรือฝึกซ้ำให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวางขึ้นในหน่วยการเรียนรู้มากกว่า 1 หน่วยได้

- สาระสำคัญ เป็นความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง หรือความรู้ที่เป็นแก่นเป็นหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เกิดจากการหลอมรวมของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้

- ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จะต้องสะท้อนให้เห็นสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน

- เวลา การกำหนดเวลาเรียนควรมีความเหมาะสมและเพียงพอกับการจัดกิจกรรมการ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถตามที่เราได้ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด พิจารณาใน ภาพรวมของทุกหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ อย่างเหมาะสม

- น้ำหนักคะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นส่วนช่วยให้เห็นทิศทาง การจัดเวลา การกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ให้สอดคล้องกับความสำเร็จของมาตรฐานตัวชี้วัด ในหน่วย การเรียนรู้นั้นว่าเป็นมาตรฐานหรือตัวชี้วัด ที่เป็นความรู้/ประสบการณ์พื้นฐานในการต่อยอดความรู้ หรือพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ หรือพิจารณาจากศักยภาพผู้เรียนธรรมชาติวิชา ฯลฯ

2. หน่วยการเรียนรู้

2.1 หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน (Standard-based Unit) เป็นอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน คือ หน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้(ตัวชี้วัดเป็น เป้าหมายของหน่วย และองค์ประกอบภายในหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สารสำคัญ สารการเรียนรู้ ชิ้นงานหรือภาระงาน ที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล ทุกองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ จะต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของหน่วย

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา เพราะเป็นส่วนที่นำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง นักเรียนจะบรรลุมาตรฐานหรือไม่ อย่างไร ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้

2.2 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานโดยใช้ Backward Design ทำอย่างไร

Backward Design เป็นการออกแบบที่ยึดเป้าหมาย การเรียนรู้แบบย้อนกลับโดยเริ่มจาก การกำหนดเป้าหมายปลายทางที่เป็นคุณภาพผู้เรียนที่คาดหวังเป็นจุดเริ่มต้นแล้วจึงคิดออกแบบ องค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ปลายทาง และทุกขั้นตอนของกระบวนการออกแบบต้องเชื่อมโยง สัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผลการนำ Backward Design มาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐานมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด หรือ ผลการเรียนรู้ ซึ่งบอกให้ทราบว่าต้องการให้นักเรียนรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้ เมื่อจบหน่วย การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหลักฐาน ร่องรอยการเรียนรู้ที่ชัดเจนและแสดงให้เห็นว่าผู้เรียน เกิดผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบกระบวนการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามเป้าหมายการเรียนรู้

2.3 วิธีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้สามารถจัดทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น/หัวเรื่อง แล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

แนวคิดหนึ่งของการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ คือ การกำหนดประเด็น/หัวเรื่อง (theme) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียน ประเด็นที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ควรมีลักษณะดังนี้

- ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ ความคิดรวบยอด หลักการของศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียน

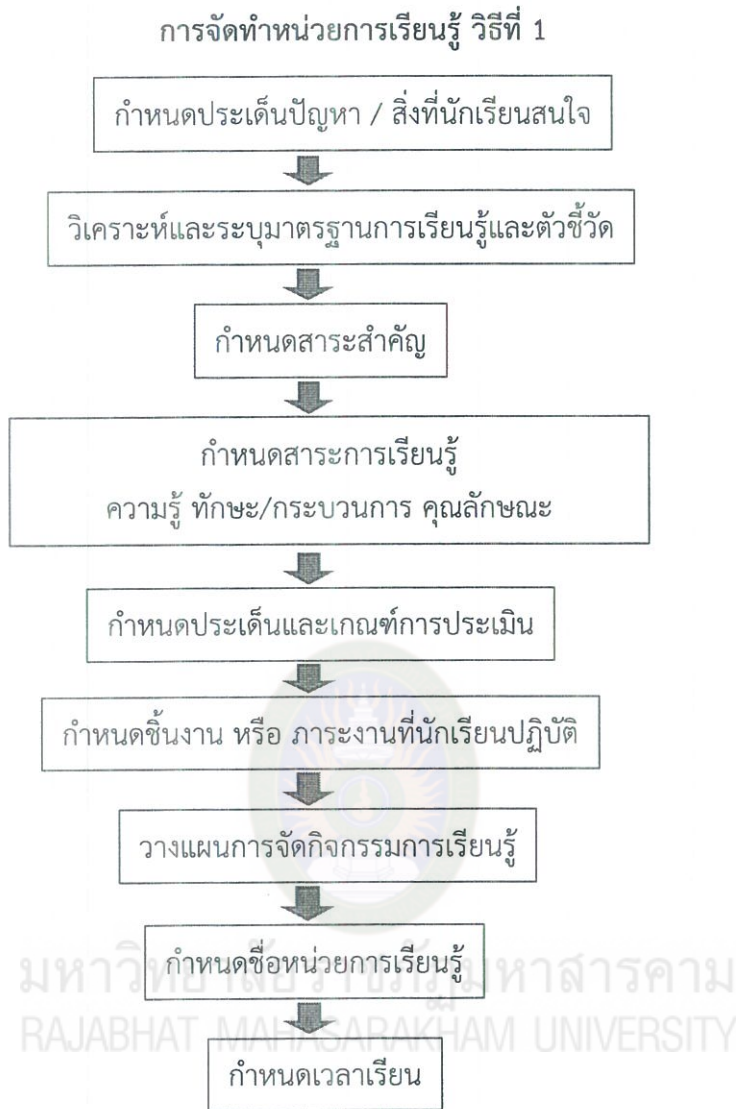
- ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั่วไป ที่อาจเชื่อมโยงไปสู่ผลที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบจากประเด็นปัญหานั้น

ทั้งนี้ การกำหนดประเด็นอาจพิจารณาจากคำถามต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนสนใจอะไร/ปัญหาที่สนใจศึกษา
- 2) ผู้เรียนมีความสนใจ ประสบการณ์ และความสามารถในเรื่องอะไร
- 3) หัวเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการซึ่งชุมชนหรือไม่
- 4) ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมในด้านใดบ้าง
- 5) มีสื่อ/แหล่งการเรียนรู้เพียงพอหรือไม่
- 6) หัวเรื่องที่เลือก เหมาะสมและสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้หลากหลายหรือไม่

โดยสรุปหน่วยการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใบความรู้ที่ลึกซึ้ง มีความหมายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และที่สำคัญจะต้องตอบสนองมาตรฐานตัวชี้วัดด้วย

ภาพที่ 9 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ วิธีที่ 1

คุณลักษณะหมายถึงคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ วิธีที่ 2

ภาพที่ 10 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ วิธีที่ 2

2.4 เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้

เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้คืออะไร

เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ซึ่งแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจระบุมากกว่าหนึ่งมาตรฐานตัวชี้วัด แต่ไม่ควรมากเกินไป และควรมีมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่หลากหลายลักษณะ เช่น มาตรฐานที่เป็นเนื้อหา มาตรฐานที่เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถสร้างเป็นแก่นความรู้ได้ชัดเจนขึ้น และนำไปปรับใช้กับสถานการณ์จริงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของธรรมชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2 ทำอย่างไรให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้มีความชัดเจนต่อการพัฒนาผู้เรียน และสะดวกต่อการนำไปใช้วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้หนึ่งอาจมี 1 หรือมากกว่า 1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดจึงควร หลอมรวมแล้วเขียนเป็นสาระสำคัญที่จะพัฒนาให้เกิดคุณภาพเป็นองค์รวมแก่ผู้เรียน และเพื่อให้การ วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแต่ละมาตรฐาน ตัวชี้วัด จึงควรวิเคราะห์และแยกแยะ เป็น 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะ ทั้งนี้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด บางตัวอาจมีครบทั้ง 3 ส่วน ผู้สอนสามารถนำเนื้อหาจากแหล่งอื่น เช่น สาระท้องถิ่น และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเสริมได้

4. ชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

4.1 ชิ้นงานหรือภาระงานคืออะไร

ชิ้นงานหรือภาระงาน หมายถึง สิ่งต่อไปนี้

ชิ้นงาน ได้แก่

1. งานเขียน เช่น รายงาน เรียงความ จดหมาย โคลงกลอน หนังสือเล่มเล็กการบรรยาย การ เขียนตอบ ฯลฯ

2. ภาพ แผนภูมิ เช่น แผนภาพ แผนผัง แผนภูมิ ภาพวาด กราฟ ตาราง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

3. สิ่งประดิษฐ์ เช่น งานประดิษฐ์ งานแสดงนิทรรศการ หุ่นจำลอง ฯลฯ

ภาระงาน ได้แก่ การพูด รายงานปากเปล่า การอภิปราย การอ่าน กล่าวรายงาน โต้ว่าที่

ร้องเพลง สัมภาษณ์ บทบาทสมมติ เล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ฯลฯ

งานที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างชิ้นงาน/ภาระงาน ได้แก่ โครงการงาน การทดลอง การสาธิต ละคร วิทยุทัศน์ ฯลฯ

4.2. ชิ้นงานหรือภาระงานของหน่วยการเรียนรู้กำหนดขึ้นเพื่ออะไร และกำหนดได้ อย่างไร

ชิ้นงานหรือภาระงาน เป็นหลักฐานร่องรอยแสดงว่านักเรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ อาจเกิดจากผู้สอนกำหนดให้ หรืออาจให้ผู้เรียนร่วมกัน กำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้

หลักการกำหนดชิ้นงานหรือภาระงาน มีดังนี้

1. ดูจากมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้ ระบุไว้ชัดเจนหรือไม่

2. ภาระงานหรือชิ้นงานครอบคลุมตัวชี้วัดที่ระบุไว้หรือไม่ อาจระดมความคิดจากเพื่อนครูหรือ ผู้เรียน หรืออาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เกิดชิ้นงานหรือภาระงานที่ครอบคลุม

3. ชิ้นงานชิ้นหนึ่ง หรือภาระงาน 1 อย่าง อาจเชื่อมโยงกับมาตรฐาน การเรียนรู้เดียวกัน และ/หรือตัวชี้วัดต่างมาตรฐานการเรียนรู้กันได้

4. ควรเลือกตัวชี้วัดที่จะให้เกิดงานที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญาหลายๆ ด้านไปพร้อมกัน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ เคลื่อนไหวร่างกาย ดนตรี เป็นต้น

5. เลือกงานที่ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และทำงานที่ชอบ โดยใช้วิธีทำที่หลากหลาย

6. เป็นงานที่ให้ทางเลือกในการประเมินผลที่หลากหลาย โดยบุคคลต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครอง ผู้สอน ตนเอง เป็นต้น

ชิ้นงานหรือภาระงานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ของแต่ละเรื่อง หรือแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำสู่การประเมินเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนคุณภาพผู้เรียน/ วิธีสอนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4.3 การประเมินผลโดยรูบริค (Rubric) คืออะไร

การประเมินโดยใช้รูบริค (Rubric) เป็นการประเมินที่เน้นคุณภาพของชิ้นงานหรือภาระงานที่ชี้ให้เห็นระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

4.4 ทำไมจึงประเมินชิ้นงานหรือภาระงานด้วย Rubric และจะประเมินด้วยวิธีอื่นได้หรือไม่

การประเมินโดยใช้รูบริค (Rubric) ช่วยในการสื่อสารอีกทางหนึ่ง ให้ผู้เรียนมองเห็นเป้าหมายของการทำชิ้นงานหรือภาระงานของตนเอง และได้รับความยุติธรรมในการให้คะแนนของผู้สอน ตามคุณภาพของงาน อย่างไรก็ตาม การประเมินชิ้นงานหรือภาระงานอาจใช้วิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสมกับธรรมชาติของชิ้นงานหรือภาระงาน เช่น การทำแบบ check list การทดสอบ เป็นต้น

3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนา ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดไว้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทราบหลักการและขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เป็นกิจกรรมที่พัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้

2. นำไปสู่การเกิดหลักฐานการเรียนรู้ ชิ้นงานหรือภาระงานที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของนักเรียน

3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. เป็นกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

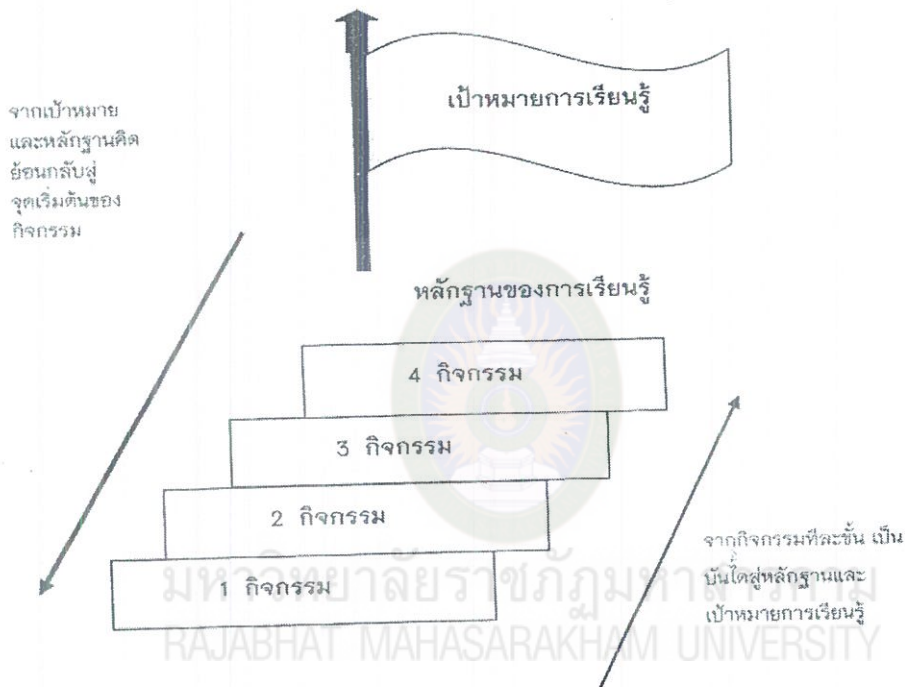
5. มีความหลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาสาระ

6. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

7. ช่วยให้นักเรียนเข้าสู่แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย

8. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ไว้แล้วนั้น ครูผู้สอนต้องคิดทบทวนย้อนกลับว่ามีกระบวนการ หรือ ขั้นตอนกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนจบอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนมีขั้นตอนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถต่าง ๆ รวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ และเกิดหลักฐานของการเรียนรู้ ที่กำหนด ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ

ความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง อันเป็นผลมาจากการสร้างความรู้ของผู้เรียน ด้วยการทำความเข้าใจ หรือแปลความหมายในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ทั้งหมดทุกแง่ ทุกมุมตลอดแนว ด้วยวิธีการถามคำถาม การแสดงออก และการสะท้อนผลงาน ซึ่งสามารถใช้ตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ในการตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนกลายเป็นความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งแล้วหรือไม่

จากความเข้าใจ 5 ด้านที่ได้นำเสนอตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และ ขั้นตอน 2 การกำหนดหลักฐานของการเรียนรู้ นั้น สามารถนำมาช่วยในการออกแบบหน่วย การเรียนรู้ให้เห็นความเชื่อมโยง ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ดังนี้

ผู้เรียนสามารถอธิบาย (Can Explain) เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีหลักการโดยแสดงให้เห็นถึงการใช้เหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริง ปรัชญาการณต่าง ๆ ที่เชื่อถือประกอบในการอ้างอิงเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหา สามารถคาดการณ์ไปสู่อนาคต

ผู้เรียนสามารถแปลความหมาย (Can Interpret) เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีความหมายทะลุปรุโปร่ง ตรงประเด็น กระฉับกระเฉง โดยอาจใช้แนวคิดทฤษฎี เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือมุมมองของตนเองประกอบการตีความและสะท้อนความคิดเห็น

ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ (Can Apply) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรเหมาะสมกับสถานการณ์ คล่องแคล่ว ยืดหยุ่น และสง่างาม

ผู้เรียนสามารถมองจากมุมมองที่หลากหลาย มองเห็น รับรู้ประเด็นความคิดต่าง ๆ (Have Perspective) และตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ โดยผ่านขั้นตอน การวิพากษ์ วิจารณ์และมุมมองในภาพกว้างโดยมีแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูล ข้อเท็จจริงสนับสนุนการรับรู้ นั้น ๆ

ผู้เรียนสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น บอกคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่คนอื่นมองไม่เห็น (Can Empathize) หรือคิดว่ายากที่จะเชื่อถือได้ ด้วยการพิสูจน์สมมติฐานเพื่อให้ข้อเท็จจริงนั้น ๆ ปรากฏ มีความละเอียดอ่อนที่จะซึมซับ รับทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีความตระหนักรู้ถึงความสามารถทางด้านสติปัญญาวิถีชีวิต นิสัยใจคอ ความเป็นตัวตนของตนเอง (Have self-knowledge) ซึ่งเป็นเป้าหมายของความเข้าใจ ความหยั่งรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ มีความตระหนักว่า มีสิ่งใดอีกที่ยังไม่เข้าใจ และสามารถสะท้อนความหมายของสิ่งที่ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

ครูผู้สอนสามารถใช้ตัวชี้วัดความรู้ความเข้าใจทั้งหมดทั้ง 6 ตัวชี้วัดนี้ เป็นเครื่องมือในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลเรียนรู้ว่า ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้หรือไม่

ตัวอย่างเอกสารการดำเนินงานตามแนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดสัดส่วนและวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา

เรื่องที่ศึกษา	ผลการศึกษา	สมรรถนะ/ คุณลักษณะ นักเรียนที่ ต้องพัฒนา	สาระสำคัญ ที่ควรสอน	เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับ						ระดับ ชั้นที่ควรจัด
				วัตถุประสงค์แนะแนว หลักสูตรฯ			ขอบข่ายแนะแนว			
				ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	การศึกษา	อาชีพ	ส่วนตัว/ สังคม	
1. วิทยาลัยฯ ของ โรงเรียน										
2. ความต้องการ ผู้ปกครอง										
3. ความต้องการ ความสนใจ ผู้เรียน										
4. สภาพชุมชน/ สังคม 4.1 จุดเด่น 4.2 จุดอ่อน										
5. สภาพปัญหา ของนักเรียน										

ตารางสรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

รายการ	ความสำคัญ	ลำดับความถี่ ในการจัดกิจกรรมแนะแนว
วัตถุประสงค์ตามหลักสูตร		
ข้อที่ 1		
ข้อที่ 2		
ข้อที่ 3		
ขอบข่ายการแนะแนว		
ด้านที่ 1		
ด้านที่ 2		
ด้านที่ 3		

2. ตัวอย่างตารางการกำหนดสัดส่วนการจัดกิจกรรมแนะแนว

ขอบข่ายการ แนะแนว	การกำหนดสัดส่วน (ร้อยละ) และเวลา (ชั่วโมง)											
	ป.1 / ม.1		ป.2 / ม.2		ป.3/ม.3		ป.4 / ม.4		ป.5/ ม.5		ป.6/ ม.6	
	ร้อยละ	ชม.	ร้อยละ	ชม.	ร้อยละ	ชม.	ร้อยละ	ชม.	ร้อยละ	ชม.	ร้อยละ	ชม.
การศึกษา												
อาชีพ												
ส่วนตัว/สังคม												
รวม	100		100		100		100		100		100	

หมายเหตุ 1. การจัดสัดส่วนร้อยละพิจารณาจากตารางสรุปผลการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล

2. การจัดจำนวนชั่วโมง พิจารณาเทียบสัดส่วนจากจำนวนชั่วโมงการจัดกิจกรรมแนะแนว
ที่จัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

3. ตัวอย่าง การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

1.1 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่าของผู้อื่น และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม

2.1 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจแก้ปัญหาและวางแผนด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

2.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถความคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวางแผนด้านอาชีพ

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

2.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวางแผนด้านชีวิต และสังคม

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ชั้นปี

ป.1 / ม.1	ป.2 / ม.2	ป.3/ม.3	ป.4 / ม.4	ป.5/ ม.5	ป.6/ ม.6

4. ตัวอย่างโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนว

ที่	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ชั้นปี	หน่วยการจัดกิจกรรม	สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)	สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)	เวลา (ชม.)
1	ผู้เรียน รู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่า ในตนเองและ พัฒนาตนเองได้ พัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพ	ผู้เรียนยอมรับและ เห็น คุณ ค่า ใน รูป ลักษณะ ของ ตนเอง (ฉันพอใจ ในสิ่งที่ฉันเป็น)	ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็น	รูปลักษณะของบุคคลยอมรับทั้งส่วนที่พอใจและไม่พอใจ แต่อย่างไรก็ตามรูปลักษณะเหล่านั้นยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ การยอมรับและเห็นคุณค่าในรูปลักษณะของตนยอมทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพ	1. คุณค่ารูปลักษณะของตนเองทั้ง ส่วนที่พอใจและไม่พอใจ 2. วิธีการปฏิบัติตน ที่แสดงถึงการยอมรับและเห็นคุณค่าใน รูปลักษณะของตนเอง	3
2	เพื่อให้ผู้เรียน รู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่าของผู้อื่น และปฏิบัติตนต่อผู้อื่น อย่าง เหมาะสม	ผู้เรียนเห็นคุณค่า ของบุคคลอื่นและ สิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วน เกี่ยวข้องต่อชีวิตตน และปฏิบัติต่อผู้อื่น ด้วยความรู้สึกเห็น	ฉัน ก็ บ ค น เกือบ	สรรพสิ่งล้วนมีส่วนเกี่วข้องต่อชีวิตมนุษย์ไม่สามารรถเติบโตหรือมีชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองลำพัง การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของสรรพสิ่งรอบตัวยอมทำให้มนุษย์ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม	1. ความสัมพันธ์ และคุณค่าของ บุคคลอื่นและ สิ่งต่าง ๆ ที่มี ส่วนเกี่วข้องต่อชีวิตตน	4

ที่	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ชั้นปี	หน่วยการจัดกิจกรรม	สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)	สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)	เวลา (ชม.)
		คุณค่าและกตัญญู (ฉันกับคนและ สรรพสิ่งที่เกิด ต่อชีวิต)			2. วิธีการปฏิบัติต่อ ผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนเกิด ต่อชีวิตตนอย่าง เห็นคุณค่าและ กตัญญู	
3	เพื่อให้ผู้เรียน สามารถคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและ วางแผนด้าน การศึกษา	ผู้เรียนเห็นคุณค่า ของการเรียน คุณค้ายวิชาใน หลักสูตรและ พัฒนาทักษะการ เรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ สามารถนำมา พัฒนาตนเองด้าน การเรียนรู้ได้ (เรียน อย่างรู้คุณค่า)	ฉลาดเรียน เพื่อรู้ ความสำเร็จ ความสำเร็จ	การเห็นคุณค่าของการเรียนและคุณค่าวิชาในหลักสูตรที่เป็น ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและรู้วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนที่ประสบ ความสำเร็จ	1. หลักสูตรการวัด และประเมินผล 2. คุณค่าของการ เรียนคุณค่า รายวิชาที่จัดให้ เรียนตามหลักสูตร 3. วิธีการปฏิบัติตน เพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ	5

ที่	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ชั้นปี	หน่วยการจัดกิจกรรม	สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)	สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)	เวลา (ชม.)
4	ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	ผู้เรียนรู้จักและเห็นความสำคัญของการสื่อสารแบบใช้ภาษาและทำทางสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสม (การสื่อสารแบบใช้ภาษาและทำทาง)	สื่อสารดีมีเพื่อน	การสื่อสารโดยการใช้ภาษาพูดและภาษาทำทาง มีผลต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพ ความเข้าใจในการสื่อสารทั้งสองรูปแบบและการพัฒนาทักษะการสื่อสารดังกล่าวยอมทำให้ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น	<p>4. การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน</p> <p>1. รูปแบบการสื่อสารแบบใช้ภาษาและทำทางได้</p> <p>2. ความสำคัญของการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น</p> <p>3. การฝึกสื่อสารแบบใช้ภาษาและทำทางที่เหมาะสม</p>	4

ที่	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ขั้นปี	หน่วยการจัด กิจกรรม	สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)	สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)	เวลา (ชม.)
5	ผู้เรียนมีทักษะการ ดำรงชีวิตอย่างเป็น ประโยชน์ และ ปลอดภัย	ผู้เรียนรู้จักและ เข้าใจคุณค่าแท้ คุณค่าเทียมของ สิ่งต่าง ๆ สามารถ เลือกบริโภคและ อุปโภค ได้อย่าง พอเพียง (ชีวิต พอเพียง)	กิน อยู่ ตู ่ง เป็น	การเลือกอุปโภคบริโภคควรเลือกสรรตาม ความจำเป็นและเหมาะสมแก่อัตภาพของตน ตั้งนั้น การรู้จักและเข้าใจแนวคิด เรื่อง คุณค่าแท้ และคุณค่าเทียมย่อมทำให้ ผู้เรียนใช้ชีวิตอย่างพอเพียง	1. คุณค่าแท้คุณค่า เทียมของสิ่ง ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง กับ ชีวิตประจำวัน 2. การเลือกบริโภค และอุปโภคสิ่ง ต่าง ๆ อย่าง เหมาะสมและ พอเพียง	4
						
				รวมจำนวนชั่วโมง		20

ตัวอย่างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7

หน่วยการจัดกิจกรรม การศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

เรื่อง เทคโนโลยีก้าวไกล ใส่ใจเรียนรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่มีความทันสมัย มีลักษณะการใช้งานที่ง่ายและครอบคลุมทุกสาระไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การทำงาน และการบันเทิง ทำให้บุคคลที่ใช้งานสามารถเชื่อมต่อข้อมูลอย่างไร้พรมแดน เป็นการเปิดโลกกว้างได้อย่างก้าวไกล ทั้งนี้เนื่องจากอินเทอร์เน็ตก็มีทั้งประโยชน์และโทษควบคู่กันไปขึ้นอยู่กับตัว ผู้ใช้เองว่ามีลักษณะการใช้งานอย่างไร ถ้าผู้ใช้มีลักษณะการใช้งานที่ถูกต้องเหมาะสม สื่ออินเทอร์เน็ตก็จะมี ประโยชน์แก่ตัวผู้ใช้เป็นอย่างมาก

2. สมรรถนะการแนะแนว: ด้านการศึกษา

ข้อ 2 มีค่านิยมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายประโยชน์ของการใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสียของการใช้สื่อออนไลน์ได้

3.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

3.4 ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้

อย่างต่อเนื่อง

3.5 ใช้เทคโนโลยีทางสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณในการเลือกใช้อย่างเหมาะสม

4. สาระการเรียนรู้

การท่องเที่ยวโลกอินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์

5. ชิ้นงาน / ภาระงาน

5.1 ใบงาน ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet)

5.2 ใบงาน การใช้ Internet

6. วิธีการจัดกิจกรรม

6.1 ครูกล่าวทักทาย ครูอธิบายและสนทนาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตพร้อมให้ร่วมแสดงความคิดเห็น

6.2 ให้ศึกษาใบความรู้พร้อมกับทำใบงานเดี่ยว

6.3 แบ่งกลุ่มกลุ่มละ 5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการใช้ อินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน และข้อดีข้อเสียของอินเทอร์เน็ตพร้อมทำใบงานกลุ่ม

6.4 แต่ละกลุ่มเสนอความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ในห้องฟังว่ากลุ่มมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการใช้งาน อินเทอร์เน็ตในปัจจุบันและมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

6.5 ครูร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ทำ

7. สื่อ / อุปกรณ์

7.1 ใบความรู้เรื่อง ข้อดีและข้อจำกัดของ Internet

7.2 ใบงานกลุ่ม บอกข้อดีและข้อจำกัดของการใช้อินเทอร์เน็ต (Internet)

7.3 ใบงาน การใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) ในปัจจุบัน

8. การประเมินผล

8.1 วิธีการประเมิน

8.1.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

8.1.2 ตรวจใบงาน

8.2 เครื่องมือการประเมิน

8.2.1 แบบบันทึกการสังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรม

8.2.1 แบบประเมินผลใบงาน

8.3 เกณฑ์การประเมิน

8.3.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	มีความตั้งใจร่วมกิจกรรม ให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม หรือ ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.3.2 ตรวจใบงาน เกณฑ์

ตัวบ่งชี้ ผ่าน

ไม่ผ่าน

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	ทำใบงานครบและถูกต้อง
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ใบความรู้

ข้อดีและข้อจำกัดของอินเทอร์เน็ต (Internet)

อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีใหม่ในการสื่อสารสารสนเทศ เปรียบเสมือนชุมชนแห่งใหม่ของโลกซึ่ง รวมคนทั่วทุกมุมโลกเข้าด้วยกัน จึงทำให้มีบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา ซึ่งมีทั้งข้อดีที่เป็นประโยชน์และ ข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

ข้อดีของอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตประกอบไปด้วยบริการที่หลากหลาย ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการมากมาย ดังต่อไปนี้

1. ค้นคว้าข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ เช่น งานวิจัย บทความในหนังสือพิมพ์ ความก้าวหน้าทางการแพทย์ ฯลฯ ได้จากแหล่งข้อมูลทั่วโลก เช่น ห้องสมุด สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย โดยไม่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการเดินทางและสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง
2. ติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วจากการรายงานข่าวของสำนักข่าวต่างๆ อยู่ รวมทั้งอ่านบทความเรื่องราวที่ลงในนิตยสารหรือวารสารต่าง ๆ ได้ฟรี โดยมีทั้งข้อความและภาพประกอบด้วย
3. รับส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเสียเงินค่าตราไปรษณียากร ถึงแม้ จะเป็นการส่งข้อความไปต่างประเทศก็ไม่ต้องเสียเงินเพิ่มขึ้นเหมือนการส่งจดหมาย การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ นั้นนอกจากจะส่งข้อความตัวอักษรแบบจดหมายธรรมดาแล้ว ยังสามารถส่งแฟ้มภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง พร้อมกันไปได้ด้วย
4. สนทนากับผู้อื่นที่อยู่ห่างไกลได้ทั้งในลักษณะการพิมพ์ข้อความและเสียง ร่วมกลุ่มอภิปรายหรือ กลุ่มข่าวเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือพูดคุยถกปัญหากับผู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกันเป็นการขยายวิสัยทัศน์ในเรื่องที่สนใจนั้นๆ
5. ถ่ายโอนแฟ้มข้อความ ภาพ และเสียงจากที่อื่น ๆ รวมทั้งโปรแกรมต่าง ๆ ได้จากแหล่งที่มีผู้ ให้บริการ
6. ตรวจสอบราคาสินค้าและสั่งซื้อสินค้ารวมทั้งบริการต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปห้างสรรพสินค้า
7. ให้ความบันเทิงหลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลง รายการวิทยุ การชมรายการโทรทัศน์ ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์นั้นนอกจากจะส่งข้อความตัวอักษรแบบจดหมายธรรมดาแล้ว ยังสามารถส่งแฟ้มภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงพร้อมกันไปได้ด้วย

8. สนทนากับผู้อื่นที่อยู่ห่างไกลได้ทั้งในลักษณะการพิมพ์ข้อความและเสียง ร่วมกลุ่มอภิปรายหรือ กลุ่มข่าวเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือพูดคุยแก้ปัญหากับผู้ที่มีสนใจในเรื่องเดียวกัน เป็นการขยายวิสัยทัศน์ในเรื่องที่ สนใจนั้น ๆ

9. ถ่ายโอนแฟ้มข้อความ ภาพ และเสียงจากที่อื่น ๆ รวมทั้งโปรแกรมต่าง ๆ ได้จากแหล่งที่มี ผู้ให้บริการ

10. ตรวจสอบราคาสินค้าและสั่งซื้อสินค้ารวมทั้งบริการต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไป ห้างสรรพสินค้า

11. ให้ความบันเทิงหลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลง รายการวิทยุ การชมรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ รวมไปถึงการแข่งขันเกมกับผู้อื่นได้ทั่วโลก

12. ติดประกาศข้อความที่ต้องการให้ผู้อื่นทราบได้อย่างทั่วถึง

13. ให้เสรีภาพในการสื่อสารทุกรูปแบบแก่บุคคลทุกคน

ข้อจำกัดของอินเทอร์เน็ต

ถึงแม้อินเทอร์เน็ตจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ใช้มากมาย แต่ก็ยังมีข้อจำกัดบางประการ ดังต่อไปนี้

1. อินเทอร์เน็ตเป็นข่ายงานขนาดใหญ่ที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ทุกคนจึงสามารถสร้างเว็บไซต์หรือติด ประกาศข้อความได้ทุกเรื่อง บางครั้งข้อความนั้นอาจจะเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ได้รับการรับรอง เช่น ข้อมูล ด้านการแพทย์หรือผลการทดลองต่าง ๆ จึงเป็นวิจาร์ณญาณของผู้อ่านที่จะต้องไตร่ตรองข้อความที่อ่านนั้นด้วยว่า ควรจะเชื่อถือได้หรือไม่

2. เยาวชนอาจติดต่อเข้าไปในเว็บไซต์ที่ไม่เป็นประโยชน์หรืออาจยั่วอารมณ์ ทำให้เป็นอันตรายต่อ ตนเองและสังคม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8

หน่วยการจัดกิจกรรม การศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

เรื่อง ท่องโลกไร้พรมแดน เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

Google เป็นเว็บไซต์ให้บริการเกี่ยวกับการหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เราต้องการ ทั้งความหมาย ความ เป็นมา ความสำคัญ เป็นต้น โดยผ่านโลกอินเทอร์เน็ต

2. สมรรถนะการแนะแนว : ด้านการศึกษา

ข้อ 2 มีค่านิยมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นำความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีต่าง ๆ มาใช้สร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สืบค้นข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ หรือจากแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่

หลากหลาย

3. สร้างองค์ความรู้ตามความสนใจได้อย่างต่อเนื่อง

4. สาระการเรียนรู้

Web Google ความหมายของ Google ที่ควรทราบ วิธีใช้งานของ Google ที่ถูกต้องรวมถึง เทคนิค การใช้งานที่ควรทราบองค์ความรู้ที่ได้จากการสืบค้น Google

5. ชิ้นงาน / ภาระงาน (ถ้ามี)

- ใบงาน เรื่อง พ็กร รู้ทุกเรื่อง

6. วิธีการจัดกิจกรรม

6.1 ครูกล่าวทักทาย พร้อมกับสนทนากับว่า เวลาจะค้นหาข้อมูลจะทำอย่างไร

สู่มตอบประมาณ 3-5 คน

6.2 ครูสนทนากับนักเรียนว่ารู้จัก Google ไหม ใช้ Google ให้เป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง เคยใช้ข้อมูลจาก Google ประกอบการทำรายงานต่าง ๆ หรือสิ่งที่เราอยากรู้เพิ่มเติมหรือไม่

6.3 ครูสนทนากับถึงความหมายของ Google คืออะไร

6.4 ครูสนทนากับเรียนถึงวิธีการใช้งาน Google ของว่าเป็นแบบไหน ครูได้บอกเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการใช้งาน Google ให้กับ

6.5 ครูได้แจกใบงานให้กับเรื่อง พ็กร รู้ทุกเรื่องให้ทำประมาณ 10-15 นาที

6.6 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป โดยที่ครูให้ส่งตัวแทนออกมาพูดหน้าชั้นว่าวันนี้ได้ อะไรบ้าง ครูจะคอย ชี้แนะในส่วนที่ขาดหายไป

7. สื่อ/อุปกรณ์

7.1 ใบความรู้ เรื่อง Google

7.2 ใบบงานเรื่อง พิการ รู้ทุกเรื่อง

8. การประเมินผล

8.1 วิธีการประเมิน

8.1.1 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.1.2 ตรวจใบบงานเรื่องพิการ รู้ทุกเรื่อง

8.2 เครื่องมือ

8.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.2.2 แบบตรวจใบบงานเรื่องพิการ รู้ทุกเรื่อง

8.3 เกณฑ์การประเมิน

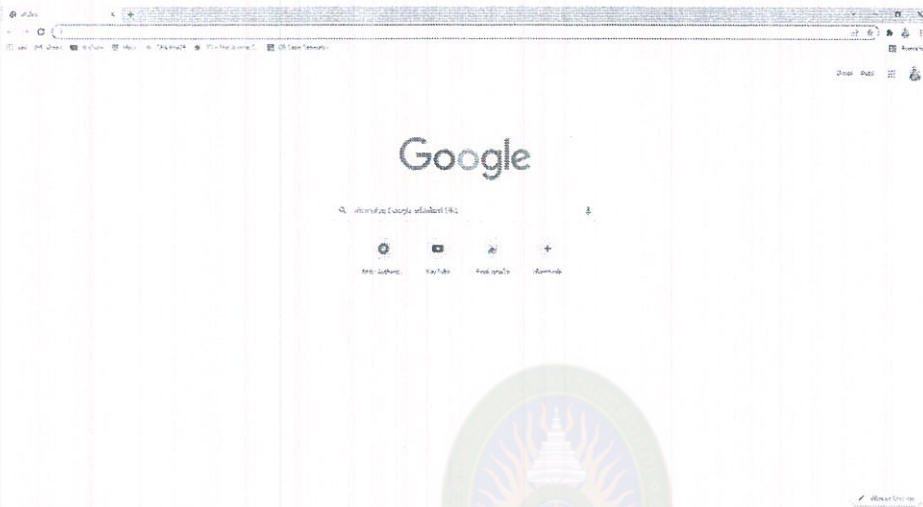
8.3.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

8.3.2 ตรวจใบบงาน

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	สามารถทำใบบงานเรื่องพิการ รู้ทุกเรื่องได้ถูกต้องสมบูรณ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป -ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมในการทำกิจกรรม ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ไม่ผ่าน	ไม่ทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งใน 2 ข้อ

ใบความรู้เรื่อง Google

เว็บไซต์ Google (www.google.com) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการในการค้นหาข้อมูลในโลกของ อินเทอร์เน็ต โดยค้นหาข้อมูลจากข้อความ หรือตัวอักษรที่พิมพ์เข้าไป แล้วทำการค้นหาข้อมูลรูปภาพ หรือเว็บเพจที่เกี่ยวข้องนำมาแสดงผล เว็บไซต์ Google ได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตที่ต้องการค้นหาข้อมูล

เว็บไซต์ Google

แบ่งหมวดหมู่ของการค้นหาออกเป็น 4 หมวดหมู่ด้วยกัน ดังนี้คือ

เว็บ (Web) เป็นการค้นหาข้อมูลในรูปแบบของเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั่วโลก โดย การแสดงผลจะแสดงเว็บไซต์ที่มีค่าที่เป็น Keyword อยู่ภายในเว็บไซต์นั้น

รูปภาพ (Images) เป็นการค้นหารูปภาพจากการแปลคำ Keyword

กลุ่มข่าว (News) เป็นการค้นหาข้อมูลที่เป็นเนื้อหาที่อยู่ในข่าว ซึ่งมีการระบุชื่อผู้เขียนข่าว หัวข้อข่าว, วันที่และเวลาที่โพสต์ข่าว

สารบัญเว็บ (Web Directory) Google มีการจัดประเภทของเว็บไซต์ออกเป็นหมวดหมู่ ซึ่งเราสามารถค้นหาเว็บในเรื่องที่ต้องการตามหมวดหมู่ที่มีอยู่แล้วได้เลย

วิธีการใช้งาน Google ค้นหาข้อมูล

การค้นหาโดยทั่วไปส่วนใหญ่แล้วจะใช้คำ Keyword เป็นเครื่องมือในการนำทางการค้นหาอย่างเดียว แต่ถ้าเรารู้จักใช้เครื่องหมายบางตัวร่วมด้วย ก็จะทำให้ขอบเขตการค้นหาของ Google แคบลง ทำให้เราได้ ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น เครื่องหมายที่สามารถนำมาช่วยในการค้นหาได้ มีดังนี้

การค้นหาด้วยเครื่องหมายบวก (+) เหมาะสำหรับการค้นหาคำ Keyword ที่มีลักษณะเป็นตัวเชื่อม เพราะโดยหลักการการทำงานของ Google แล้ว Google จะไม่ค้นหาคำประเภทตัวเชื่อม เช่น at, with, on, what, when, where, how, the, to, of ถึงแม้ว่าเราจะมีการระบุเหล่านี้ลงใน

Keyword ด้วยก็ตาม ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ Google ทำการค้นหาค่าเหล่านี้ด้วย เนื่องจากเป็นคำสำคัญของประโยคที่เราต้องการ สามารถใช้เครื่องหมาย + ช่วยได้ โดยมีเงื่อนไขว่า ก่อนหน้าเครื่องหมาย + ต้องมีการเว้นวรรค 1 เคาะด้วย เช่น ถ้าต้องการค้นหาเว็บไซต์เกี่ยวกับเกมส์ที่มีชื่อว่า Age of Empire ถ้าเราพิมพ์ Keyword Age of Empire. Google จะทำการค้นหาแยกคำโดยไม่สนใจ of คืออาจจะค้นหา Age หรือ Empire แยกตัวเดียว แต่ถ้าเราระบุว่า Age of Empire Google จะทำการค้นหาทั้งคำว่า Age, of และ Empire เป็นต้น

[ค้นหาแบบละเอียด](#) [ปรับแต่งตัวเลือก](#) [เครื่องมือเกี่ยวกับภาษา](#) [คำแนะนำในการค้นหา](#)

ค้นหา: เว็บ หน้าของ ประเทศไทย

ภาพตัวอย่างการใช้เงื่อนไข (+)

การค้นหาด้วยเครื่องหมายลบ (-) จะช่วยให้เราสามารถตัดเรื่องที่เราไม่ต้องการ หรือไม่เกี่ยวข้อง ออกไปได้ เช่น ถ้าเราต้องการค้นหาเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการล่องแก่ง แต่ไม่ต้องการ การล่องแก่งที่เกี่ยวข้องกับ จังหวัดตาก ให้เราพิมพ์ Keyword ว่า ล่องแก่ง ตาก (เช่นเดียวกับเครื่องหมาย + ต้องเว้นวรรคก่อนหน้า เครื่องหมายด้วย) Google จะทำการค้นหาเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการล่องแก่ง แต่ไม่มีจังหวัดตากเข้ามาเกี่ยวข้อง

[ค้นหาแบบละเอียด](#) [ปรับแต่งตัวเลือก](#) [เครื่องมือเกี่ยวกับภาษา](#) [คำแนะนำในการค้นหา](#)

ค้นหา: เว็บ หน้าของ ประเทศไทย

ภาพตัวอย่างการใช้เงื่อนไข (-)

การค้นหาด้วยเครื่องหมายคำพูด ("...") เหมาะสำหรับการค้นหาคำ Keyword ที่มีลักษณะเป็น ประโยควลี ที่เราต้องการให้มันแสดงผลทุกคำในประโยค โดยไม่แยกคำ เช่น ถ้าเราต้องการหาเว็บไซต์เกี่ยวกับ เพลงที่มีชื่อว่า If I Let You Go ให้พิมพ์ว่า "If I Let You Go Google จะทำการค้นหาประโยค "If I Let You Go" ทั้งประโยคโดยไม่แยกคำค้นหา

[ค้นหาแบบละเอียด](#) [ปรับแต่งตัวเลือก](#) [เครื่องมือเกี่ยวกับภาษา](#) [คำแนะนำในการค้นหา](#)

ค้นหา: เว็บ หน้าของ ประเทศไทย

ใบงานเรื่อง พี่กูรู รู้ทุกเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. Google คืออะไร
2. Google ได้แบ่งหมวดหมู่การค้นหาไว้กี่หมวด อะไรบ้าง
3. การค้นหาข้อมูลโดยการใช้เครื่องหมาย (-) จะช่วยในเรื่องอะไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

เรื่อง รูปลักษณ์ของฉัน

หน่วยการจัดกิจกรรม ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็น ระดับชั้น ม.1 ห้อง 5 เวลา 2 คาบ

1. สาระสำคัญ

บุคคลย่อมมีทั้งความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของตน อย่างไรก็ตามรูปลักษณ์เหล่านั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในรูปลักษณ์ของตนตามความเป็นจริงจะทำให้ผู้เรียนยอมรับตนเอง และพร้อมที่จะพัฒนาตนตามศักยภาพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 รู้และบอกคุณค่ารูปลักษณ์ของตนเองทั้งส่วนที่พอใจและไม่พอใจได้

2.2 บอกวิธีการพัฒนาตนที่แสดงถึงการยอมรับและเห็นคุณค่าในรูปลักษณ์ของตนเองได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 คุณค่ารูปลักษณ์ของตนเองทั้งส่วนที่พอใจและไม่พอใจ

3.2 วิธีการพัฒนาตนที่แสดงถึงการยอมรับและเห็นคุณค่าในรูปลักษณ์ของตนเอง

4. วิธีการจัดกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1 กิจกรรม "ชายเท่าไร"

1. ให้นักเรียนทำแบบสำรวจรูปลักษณ์ของตนเองและจำแนกส่วนที่พอใจและไม่พอใจพร้อมทั้งบอกเหตุผลที่พอใจหรือไม่พอใจ

2. ครูเสนอทางออกในการจัดการกับส่วนของร่างกายที่เราไม่ชอบ ด้วยการตัดขาย แลกเป็นเงินจำนวนมาก และให้นักเรียนตัดสินใจว่าจะขายหรือไม่ขาย

3. สุ่มถามเหตุผลของนักเรียนทั้งที่ตัดสินใจขาย และไม่ขายอวัยวะส่วนที่ไม่ชอบ

4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมกับชีวิต โดยการถามว่าต่อไปจะใช้ชีวิตอย่างไรถ้าไม่มีอวัยวะนี้แล้วและบันทึกคำตอบลงในใบงานเรื่องถ้าไม่มีชีวิตจะเป็นอย่างไร

5. นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการนำไปใช้ในชีวิต

ชั่วโมงที่ 2 กิจกรรม "พัฒนาตนเหนือรูปลักษณ์"

1. ทบทวนการเรียนรู้ในชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ให้นักเรียน VCD คนพิการแขนและขาเล่นดนตรี (หรือสื่ออื่น ๆ ที่แสดงถึงการใช้ชีวิตของบุคคลที่ไม่มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย)

3. ให้นักเรียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นต่อการใช้ชีวิตของบุคคลในสื่อ

4. ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปลักษณ์กับการพัฒนาคุณค่าของตนเอง

5. ให้นักเรียนเขียนการพัฒนาตนเองลงในใบงาน

5. สื่อ/ อุปกรณ์

1. แบบสำรวจรูปลักษณ์ของฉันทัน
2. ใบงาน ถ้าไม่มีชีวิตจะเป็นอย่างไร
3. VCD ความสามารถของคนพิการ
4. ใบงาน การวางแผนพัฒนาตน

6. การประเมินผล

6.1 วิธีการประเมิน

1. ตรวจใบงาน การวางแผนพัฒนาตนเอง
2. สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรม

6.2 เครื่องมือ

1. แบบตรวจใบงานการวางแผนพัฒนาตนเอง
2. แบบสังเกต

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ใบงานการวางแผนพัฒนาตนเอง

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	บอกรูปลักษณ์ที่ไม่พอใจ บอกสิ่งที่ดี ความสามารถที่มี และวิธีการพัฒนาตนเองได้ 1 อย่าง
ไม่ผ่าน	ไม่สามารถบอกรูปลักษณ์ที่ไม่พอใจ หรือ สิ่งดี/ ความสามารถที่มี และวิธีการพัฒนาตนเองได้

หมายเหตุ เกณฑ์ตัดสินการผ่าน นักเรียนต้องได้ระดับผ่าน

2. การปฏิบัติกิจกรรม สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยพิจารณา 2 ด้าน คือ

ความตั้งใจร่วมกิจกรรม และการส่งงาน

ระดับคุณภาพ	ข้อความบ่งชี้คุณภาพ
ผ่าน	มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมและส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

หมายเหตุ เกณฑ์ตัดสินการผ่าน นักเรียนต้องได้ระดับผ่าน

แบบสำรวจรูปลักษณะของฉันทัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจรูปลักษณะของตนเองและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องส่วนที่พอใจและไม่พอใจพร้อมระบุเหตุผล

รูปลักษณะ	พอใจ	ไม่พอใจ	เหตุผลที่พอใจไม่พอใจ
คิ้ว			
ดวงตา			
จมูก			
ปาก			
หู			
ฟัน			
ใบหน้า			
รูปร่าง			
แขน			
ขา			
เท้า			
มือ			
นิ้ว			
สีผิว	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม		
สีผม	RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY		
อื่น.....			

ใบงาน

ถ้าไม่มี.....ชีวิตจะเป็นอย่างไร

รูปลักษณะ	ถ้าไม่มี.....ชีวิตจะเป็นอย่างไร
คิว	
ดวงตา	
จมูก	
ปาก	
หู	
ฟัน	
ใบหน้า	
รูปร่าง	
แขน	
ขา	
เท้า	
มือ	
นิ้ว	
สีผิว	
สีผม	
อื่น.....	

กิจกรรมนี้ทำให้ฉันได้เรียนรู้ว่า

.....

.....

.....

.....

9. ตัวอย่างแบบสรุปรายงานการตัดสินผลกิจกรรมแนะแนว

แบบสรุปรายงานการตัดสินผลกิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้น.....ม.1ห้อง.....5.....

นักเรียนทั้งหมด

จำนวน.....50.....คน

นักเรียนที่ผ่านกิจกรรม

จำนวน.....48.....คน

นักเรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรม (มผ)

จำนวน.....2.....คน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เลขที่
1		3
2		32
3		

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

ระดับชั้น ม.1 ห้อง 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

10. ตัวอย่างหัวข้อในเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียน
หัวข้อในเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียน

1. ส่วนนำ

- บริบทพื้นฐานของโรงเรียน

2. แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.1 สภาพปัจจุบันของโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน

1) สภาพโรงเรียน

2) สภาพชุมชน

3) สภาพผู้ปกครอง ความต้องการและความคาดหวัง

4) ลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ

1.2 การศึกษาเป้าหมายความคาดหวัง

1) วิสัยทัศน์สถานศึกษา

2) สมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

4) ทักษะชีวิต

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลจากการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดโครงสร้างเวลาและสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนว

3.1 โครงสร้างเวลากิจกรรมแนะแนวในหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 สัดส่วนเนื้อหาและเวลาการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนว

4.1 วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวระดับสถานศึกษา

4.2 วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวระดับชั้นปี

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว

5.1 การออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับชั้น

5.2 การออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับชั้น

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับชั้น

ขั้นตอนที่ 7 การจัดกิจกรรมแนะแนวตามแผน

ขั้นตอนที่ 8 การประเมินกิจกรรมแนะแนว

3. ภาคผนวก

- บุคลากรแนะแนว

- คณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน

เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมแนะแนว

เทคนิคและวิธีการในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวมีหลายรูปแบบและอาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ในการเลือกว่าเทคนิคหรือวิธีการใดจะเหมาะสมสำหรับนักเรียนห้องใด กลุ่มใดและจะทำให้ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้เพียงใดนั้น ครูแนะแนวจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนจำนวนนักเรียนในห้อง วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ตลอดจนคุณลักษณะที่จะพัฒนาในตัวบุคคล อีกทั้งยังต้องคำนึงถึง ความชำนาญในการใช้เทคนิคหรือวิธีการดังกล่าวของครูแนะแนวเอง และสิ่งที่สำคัญยิ่งก็คือ เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ นั้นควรจะเอื้อประโยชน์ให้กับนักเรียนมากที่สุดซึ่งเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ขอเสนอคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (รับขวัญ ภูเขาแก้ว, 2556) พอสรุปได้ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student - Centered Learning)

1. ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550)

2. ลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

2.1 Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลองรายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา

2.2 Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองอันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง

2.3 Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2.4 Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูกทาง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น (ทิตานา แฉมมณี และคณะ, 2543, น. 55-59)

2.5 Happiness เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจากผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจสาระการเรียนรู้ ขวนให้สนใจให้ค้นคว้าศึกษาท้าทายให้แสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ และการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึก มีความสุขและสนุกกับการเรียน

2.6 Participation เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกัน และมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

2.7 Individualization เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็น เอกัตบุคคล ผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกันโดยมีความเชื่อมั่น ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

2.8 Good Habit เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความ รับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และ ลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการการทำงานร่วมกับผู้อื่นการยอมรับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2544) ได้กล่าวถึงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ 3 ประเด็นคือ เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง เทคนิคการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับคนอื่นและเทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.1 เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง หรือเทคนิค การสรรสร้างความรู้ (Constructivism) ประกอบด้วยเทคนิคย่อย ดังนี้

3.1.1 เทคนิคการจัดประสบการณ์เพื่อนำเสนอข้อมูลใหม่ ต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ท้าทายให้คิด ต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียนที่จะทำความเข้าใจและเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมครูควรมีข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เดิมของผู้เรียนเพื่อจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม

3.1.2 เทคนิคการใช้คำถามหรือคำสั่งให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือปฏิบัติ เพื่อเชื่อมโยงความรู้ข้อมูลในสมอง ในส่วนของการใช้คำถาม ครูควรศึกษาและฝึกฝนทักษะการใช้ คำถามเพื่อช่วยกระตุ้นความคิดของผู้เรียน และใช้เทคนิคที่สำคัญในขณะตั้งคำถาม เช่น การถามซ้ำ ให้ผู้เรียนหลายคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามเดียวกัน

3.1.3 เทคนิคการจัดระบบข้อมูลความรู้ ในกิจกรรมการสร้างความรู้ เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่จะพยายามนำข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงเข้ากับโครงสร้าง ความรู้เดิมในกระบวนการทางสมอง อาจจะใช้แผนผังความคิด (mind map) หรือแผนที่ความคิดในใจ (concept map)

3.2 เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cooperative Learning)

เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cooperative Learning) เป็นวิธีหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดทากับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะการงานเป็นกลุ่มจัดว่าเป็นวิธีเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อีกวิธีหนึ่ง จึงนับว่าเป็นวิธีที่ควรนำมาใช้ได้ดีกับการจัดกิจกรรมเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการสร้างความรู้โดยนักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้เอง เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียน ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถกำหนดหลักการที่ได้จากการปฏิบัติและสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือหลักการได้อย่างถูกต้อง เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง มีการแสดงออกทั้งการเขียนและการพูด (สุเทพ อ่วมเจริญ, 2549)

ลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1991, pp. 10-15 อ้างถึงในบัญญัติ ชำนาญกิจ, 2542) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้ การสร้างความรู้สึกร่วมกันทางบวกให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักเรียน (Positive promotive interdependence) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียน (Face-to-face interaction) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual accountability ทักษะระหว่างบุคคลลักษณะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and small group skills) และกระบวนการกลุ่ม (Group process)

เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เทคนิคการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีอยู่ 2 แบบ คือ เทคนิคที่ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคที่ไม่ได้ใช้ตลอดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยอาจใช้ในขั้นนำหรือจะสอดแทรกในชั้นสอนตอนใดก็ได้หรือในขั้นสรุป ขั้นทบทวน ขั้นวัดผลของคาบเรียนใดคาบเรียนหนึ่งตามที่ครูผู้สอนกำหนด เทคนิควิธีเรียนแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะต่าง ๆ 24 เทคนิค (บัญญัติ ชำนาญกิจ, 2542) เทคนิคที่สามารถนำมาใช้ได้ดีกับการจัดกิจกรรมแนะแนว เช่น เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally robin) เทคนิคการเขียนเป็นคู่ (Rally table) คล้ายกับการพูดเป็นคู่ต่างกันเพียงแต่ละคู่ผลัดกันเขียนหรือวาดแทนการพูดการพูดรอบวง (Round robin) เทคนิคการเขียนรอบวง (Round table) เทคนิค (Pairs check) เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered heads together) เทคนิคการเรียงแถว (Line-ups) เทคนิคที่ง่าย ๆ โดยให้นักเรียนยืนแถวเรียงลำดับภาพคำ

หรือสิ่งที่ครูกำหนดในการแก้ปัญหาด้วยจิ๊กซอ Jigsaw problem solving) เทคนิคแบบมุมสนทนา (Corners) เป็นเทคนิควิธีที่ครูเสนอปัญหา และประกาศมุมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนแทนแต่ละข้อ เทคนิคการอภิปรายเป็นคู่ (Par discussing) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่ เทคนิคเพื่อนเรียน (Partners) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนในกลุ่มจับคู่เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในบางครั้งคู่หนึ่งอาจไปขอคำแนะนำ คำอธิบายจากคู่อื่น ๆ เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think - pair - share) เทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่เดี่ยว (Team - pair - solo) เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team discussion) สัมภาษณ์เป็นทีม (Team - interview) เทคนิคบัตรคำช่วยจำ (Color-coded co-op cards) เทคนิคการสร้างแบบ (Formats) เป็นเทคนิคที่ครูผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนสร้าง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและทำงานร่วมกันเพื่อสร้างชิ้นงานเทคนิคเกมส่งปัญหา (Send~ a-problem) เป็นเทคนิคที่นักเรียนสนุกกับเกมโดยนักเรียนทุกคนในกลุ่มตั้งปัญหาด้วยตัวเองและช่วยกันหาคำตอบ

4. เทคนิคการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในลักษณะต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนมีแตกต่างกัน ตามที่กล่าวไว้ใน ทฤษฎีพหุปัญญา (multiple intelligence) ของ การ์ดเนอร์ (Howard Grader อ้างถึงใน ทิศนา แฉมณี และคณะ, 2540) ที่ว่า มนุษย์มีความสามารถในด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้าน ภาษาความสามารถด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านภาพมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการเข้าใจตนเองและความสามารถ ในด้านความเข้าใจสภาพธรรมชาติ

การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถในสถานการณ์อื่น ๆ เช่น วิธีสอนโดยให้จัดนิทรรศการ และการสอนโดยใช้โครงงาน โดยครูเป็น ผู้กำกับควบคุมให้ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมกันวางแผน ดำเนินการตามแผน และร่วมกันสรุปผลงาน จะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เลือกและแสดงความสามารถที่ตนเองถนัด เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ได้ประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ตลอดจนมีคุณลักษณะนิสัยตามที่สังคมพึงปรารถนาซึ่งพอสรุปเป็นข้อๆ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
- 2) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตน
- 3) ผู้เรียนมีโอกาสคิดอย่างสร้างสรรค์
- 4) ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระ

- 5) ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
- 6) ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริง และได้รับประสบการณ์ตรง
- 7) ผู้เรียนได้ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเรียนรู้
- 8) ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น หรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม
- 9) ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

ตัวอย่างเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. การบรรยาย

เป็นการให้ความรู้ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนทราบเนื้อหาที่ศึกษาเองได้ยากหรือเรื่องราวที่ครูทราบและต้องการให้นักเรียนมีโอกาสทราบด้วย การบรรยายแบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ บรรยายโดยไม่มีสิ่งประกอบ บรรยายประกอบสื่อ บรรยายประกอบการสาธิตและบรรยายประกอบการอภิปราย การบรรยายดังกล่าว จะประสบความสำเร็จได้ดีต่อเมื่อผู้บรรยายจะต้องมีการเตรียมเนื้อหาในการบรรยาย มีความแม่นยำ มีเทคนิควิธีการบรรยายที่น่าสนใจ และเว้นจังหวะให้นักเรียนซักถามหรืออภิปรายด้วย

2. การระดมสมอง

เป็นวิธีการรวบรวมความคิดเห็นจากสมาชิกกลุ่มในระยะเวลาอันสั้น การระดมสมองเป็นวิธีการประชุมชุดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากในการเลือกสาเหตุของปัญหา และนำแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือหาข้อยุติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลเป็นเครื่องตัดสินใจ

3. การลงมือปฏิบัติ

เป็นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติและลงมือกระทำจริง โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้

4. การอภิปรายกลุ่ม

เป็นการสนทนาระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ได้เตรียมหรือคัดเลือกไว้ หรือเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ ในการอภิปรายกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มพิจารณาปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อหาข้อยุติ สมาชิกยอมรับผลสรุปและลงมติร่วมกัน เป็นวิธีการที่นำมาใช้อย่างมากในการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ สามารถช่วยให้สมาชิกพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ประโยชน์จากการอภิปรายกลุ่มช่วยให้สมาชิกทราบเรื่องราวและได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้รับความรู้ความคิดเห็น เกิดการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาร่วมกันและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

5. การแสดงบทบาทสมมติ

เป็นการแสดงออกโดยวิธีธรรมชาติ ซึ่งมีได้มีการซ้อมหรือเตรียมมาเกี่ยวกับเหตุการณ์ขัดแย้งกันระหว่างบุคคลซึ่งมีผู้แสดง 2 คน หรือมากกว่า แสดงบทบาทในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มได้พิจารณา วิเคราะห์บทบาทนั้น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เป็นการเสนอเรื่องราวของกลุ่มที่จะแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้เรียนเข้าใจ มองเห็นภาพพจน์หรือพฤติกรรมของตน สภาพปัญหา ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

6. เกม

เป็นการจัดกิจกรรมที่ใช้เกมเป็นสื่อประกอบกิจกรรมการแนะแนวซึ่งครูแนะแนวนิยมใช้กันมาก วิธีนี้จะช่วยตอบสนองพฤติกรรมที่ไม่อยู่นิ่งของนักเรียน การใช้เกมในการแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาต้องเลือกเกมที่เหมาะสมกับเวลา จุดประสงค์ และลักษณะของนักเรียนจะช่วยให้การจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน พัฒนาความมีวินัย ความรับผิดชอบ และฝึกทักษะการแก้ปัญหาได้การจัดกิจกรรมแนะแนวแบบเล่นเกมครูจะต้องวางแผนการจัดอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องมีการอภิปรายสรุปผลการเรียนรู้จากเกมและนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้

7. การใช้สถานการณ์จำลอง

เป็นการจัดกิจกรรมที่เสนอสถานการณ์จำลองที่อาจสมมติขึ้นหรือเรื่องจริงขึ้นมาแต่ไม่บอกแหล่งหรือไม่ระบุชื่อ เมื่อนักเรียนได้รับทราบสถานการณ์นั้น ๆ แล้ว ตัวนักเรียนจะถูกสมมติให้เป็นผู้แก้ไขสถานการณ์หรือตัดสินใจในเหตุการณ์นั้น โดยให้เข้ากลุ่มเสนอความคิดหรือข้อตกลง วิธีนี้จะช่วยในแต่ละบุคคลได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความเข้าใจ คำนิยม รวมทั้งแสดงบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ออกมา ทำให้บุคคลเข้าใจตนเองและยอมรับผู้อื่นนำไปสู่การปรับตัวในการอยู่ร่วมกับ บุคคลอื่นรวมทั้งส่งเสริมให้เข้าใจการทำงานกลุ่ม ฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

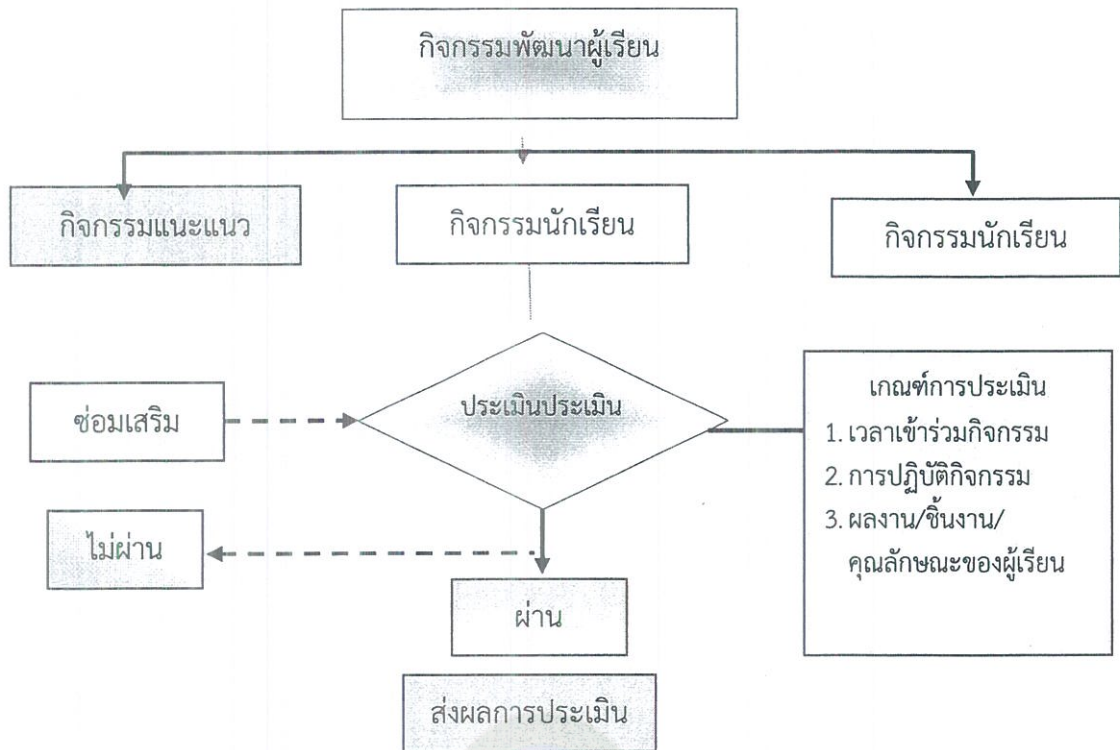
8. การศึกษารายกรณี

เป็นวิธีการฝึกหดยิบยกเอาเรื่องราวกรณีใดกรณีหนึ่ง มาร่วมกันศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระและประโยชน์จากกรณีตัวอย่างนั้น ๆ ซึ่งจากตัวอย่างกรณีที่หยิบยกมานั้นก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้ผู้รับการฝึกได้เข้าใจและเห็นแนวทางปฏิบัติทักษะนั้น ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ๆ นอกจากนี้ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวยังสามารถนำสื่ออื่น ๆ ที่ทันสมัย เช่น ภาพยนตร์ วีดิโอ คอมพิวเตอร์ สื่ออุปกรณ์จริง ฯลฯ มาใช้ในการประกอบการจัดกิจกรรมแนะแนวตามเนื้อหา หรือสถานการณ์ที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้ การเลือกใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหาของการจัดกิจกรรมแนะแนวในครั้งนั้น เนื่องจากเทคนิควิธีการแนะแนวแต่ละวิธีมีลักษณะในการจัดและการตอบสนองวัตถุประสงค์ ของการแนะแนวที่แตกต่างกัน การเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ ให้เหมาะสมจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวในครั้งนั้น ๆ

หน่วยที่ 4 การติดตามและการประเมินผลงานแนะแนว

ความสำคัญและคุณค่าของการติดตามประเมินผลงานแนะแนวงานแนะแนวเป็นกระบวนการที่มีระบบต่อเนื่อง มีเป้าหมาย มีขั้นตอนการดำเนินการชัดเจน สามารถติดตามตรวจสอบเป้าหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ และคุณภาพของงาน ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานได้ แต่ละขั้นตอนมีจุดเด่น จุดด้อย ที่ควรนำมาพิจารณาในการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขต่อไป ถ้าไม่ ติดตามผล งานอาจชะงักและเกิดผลเสียหายแก่นักเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งอาจเป็นผลร้ายกระทบต่อสังคมและประเทศชาติอย่างคาดไม่ถึงถึงผลการติดตามประเมินงานแนะแนวมีความสำคัญและมีคุณค่าที่มีต่อการพัฒนานักเรียนพัฒนางาน และพัฒนาครู มีดังนี้

ข้อ	การพัฒนานักเรียน	การพัฒนางาน	พัฒนาตนเอง (ครูแนะแนว)
1	นักเรียนรู้-เข้าใจตนเองยอมรับตนเอง	1. นำข้อมูลมาพัฒนางานบริหาร การบริการ 5 บริการ การจัดทำหลักสูตร การสอนนักเรียน การสอนกิจกรรมแนะแนว	1. มีข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับใช้จัดบริการแนะแนวได้เหมาะสมกับนักเรียน
2	สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	2. ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนแผนงานเป็นรูปธรรม	2. ได้ข้อมูลสำหรับช่วยวางแผนอนาคต เช่น การเลือกศึกษาต่อ การเลือกกลุ่มวิชาเรียน การเลือกประกอบอาชีพ
3.	รู้จักเลือกอย่างฉลาดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	3. งานเป็นระบบที่อ้างอิงได้และน่าเชื่อถือ เช่น เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน การบันทึกข้อมูลทันสมัย	3. ได้รับประสบการณ์ วิธีแก้ไขและป้องกันปัญหา
4	สามารถปรับตนและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข	4. ได้เครือข่าย	4. ได้สร้างแบบอย่างและเป็นความภาคภูมิใจของคนทุกคนที่เกี่ยวข้อง เช่น เยาวชนดีเด่น ศิษย์เก่า เกียรติยศ
5	พึ่งตนเองได้	5. ช่วยให้งานดำเนินต่อไปได้แม้จะมีการเปลี่ยนครูแนะแนว	5. มีความมั่นใจ ภูมิใจในตนและเป็นโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ นำไปสู่การขอเพิ่มวิทยฐานะได้

ภาพที่ 12 การประเมินพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ

การประเมินพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

1. แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม ดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด โดยการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน

1.2 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงานของผู้เรียน หรือทั้งสองเกณฑ์ถือว่าไม่ผ่านการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการช่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

2. แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษา เป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี / รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน

- ระดับ ม. ต้น (ม.1-3) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมชุมนุม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 งานทะเบียนและวัดผลเป็นผู้ประมวลผลรวมปลายปีเพื่อการประเมินการผ่านชั้นปี/ระดับการศึกษา ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินทุกกิจกรรม

2.4 เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การกำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

1.1 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยกิจกรรม 4 ลักษณะ คือ

1) กิจกรรมแนะแนว

2) กิจกรรมชุมนุม

3) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี

4) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/ คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปี ในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ทุกชั้นปี ในระดับการศึกษานั้น

4. ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ตามคำอธิบายดังนี้

ผลการประเมิน	ความหมาย
ผ่าน	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานตามเกณฑ์ตามที่แต่ละกิจกรรมกำหนด
ไม่ผ่าน	ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามที่แต่ละกิจกรรมกำหนด

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนดทุกกิจกรรม ดังนี้

(1) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	40	ชั่วโมง/ปี
(2) กิจกรรมชุมนุม	40	ชั่วโมง/ปี
(3) กิจกรรมแนะแนว	40	ชั่วโมง/ปี

(4) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 10 ชั่วโมง/ปี*

(*กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน)

แนวทางแก่นักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูและผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

การเปลี่ยนผลการเรียน “มผ”

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรโรงเรียนบ้านทุ่งนุ้ย”มิตรภาพที่49”พุทธศักราช 2561ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และเลือกเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม หรือชมรมอีก 1 กิจกรรม 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ในกรณีที่ผู้เรียนได้ผลการเรียน “มผ” โรงเรียนมอบหมายให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบจัดซ่อมเสริม ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วนแล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้ ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนนั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียนที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีกไม่เกิน 1 ภาคเรียน แต่ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

ข้อเสนอแนะ

การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน

2. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ

3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
 - 4.2 มีหลักฐาน ภาพถ่าย หรือแฟ้มสะสมงาน
 - 4.3 มีผู้รับรองการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 4.4 มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

4. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การฝึกระดมความคิดการจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยมีกำหนดการจัดการฝึกอบรม ดังนี้

กิจกรรมหน่วยที่ 1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว
คำชี้แจงของกิจกรรม

- 1.1 นำเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้โดยวิทยากรบรรยายประกอบสื่อ Power Point และเอกสารการเรียนรู้จากเอกสารประกอบการฝึกอบรม ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อทำความเข้าใจ
- 1.2 ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน จากนั้นช่วยกันสรุปใบงานถึงแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่องานแนะแนว
- 1.3 ร่วมกันสรุปแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถในการใช้ทักษะที่จำเป็นของเด็กในยุคดิจิทัล แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
- 1.4 ทำแบบทดสอบท้ายหน่วย

แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้

ครูแนะแนวกับเทคโนโลยียุคดิจิทัล

แบบทดสอบ (10 คะแนน)

1. จงบอกข้อดีของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการแนะแนว (1 คะแนน)

1) Digital literacy คืออะไร (1 คะแนน)

.....

.....

.....

2) ทำไมจึงต้องเรียนรู้ดิจิทัล (1 คะแนน)

.....

.....

.....

3) อะไรคือความเป็นส่วนตัว (Privacy) อะไรคือพื้นที่สาธารณะ (public) อะไรคือพื้นที่ส่วนตัว (1 คะแนน)

.....

.....

.....

2. ความรับผิดชอบเมื่อกระทำในพื้นที่สาธารณะยุคดิจิทัล มีอะไรบ้าง (1 คะแนน)

.....

.....

.....

3. ในฐานะที่ท่านเป็นครูแนะแนวจะวางแผนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในงานแนะแนวและพัฒนานักเรียนอย่างไร (5 คะแนน)

.....

.....

.....

กิจกรรมหน่วยที่ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560)

คำชี้แจงของกิจกรรม

2.1 นำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยวิทยากรบรรยายและสนทนาถึงเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560) ซึ่งมีการกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้
เรียนไว้ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ และแสดงแผนผังกรอบแนวคิดใน
การพัฒนาผู้เรียนสู่เป้าหมาย ที่ต้องผ่านการเรียนรู้ การเสริมสร้างเจตคติ และการฝึกประสบการณ์
จากกลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ และการได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ ตามโครงสร้าง
หลักสูตร

2.2 ขยายความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนว
ยุคดิจิทัล เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีส่วนในการร่วมพัฒนาผู้เรียนสู่เป้าหมายของหลักสูตร โดยการแสดง
แผนภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการบริหารจัดการเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมแนะ
แนวโดยการแสดงแผนภาพ โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4 ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวทางการจัดกิจกรรม และการ
ประเมินผลกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยฟัง
การบรรยายประกอบสื่อ Power Point และเอกสารใบความรู้ จากนั้นร่วมกันพิจารณา ทำความเข้าใจ สิ่งที่ได้
เรียนรู้ เพื่อความเข้าใจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4 คน ช่วยกันทบทวนการปฏิบัติการจัดกิจกรรมแนะแนว
ยุคดิจิทัล ที่ผ่านมาของตนเองว่าสอดคล้องตามหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม
และการประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มากน้อยเพียงใด
โดยประเมินลงในแบบประเมินตนเองเรื่องการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจากนั้นจัดลำดับสิ่งที่ตนควรพัฒนาและแนวทางในการจัดกิจกรรม
แนะแนวยุคดิจิทัล ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ยิ่งขึ้น แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

กิจกรรมหน่วยที่ 3 การออกแบบหน่วยและการวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.1 ให้ผู้เข้าอบรมศึกษาตัวอย่างการออกแบบและวางแผนจัดกิจกรรมแนะแนว เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ตัวอย่างการออกแบบและวางแผนจัดกิจกรรมแนะแนว หน่วยการจัดกิจกรรมเรื่อง เทคโนโลยีก้าวไกล ใส่ใจเรียนรู้ และท่องโลกไร้พรมแดน โดยพิจารณาในขั้นตอนสำคัญ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอน การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

ขั้นตอน การกำหนดหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้และเครื่องมือประเมิน

ขั้นตอน การวางแผนการจัดกิจกรรม อาทิ

- กระบวนการจัดกิจกรรมแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม

- การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม

- บทบาทและหน้าที่ของครูที่เอื้อต่อการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ฯลฯ

3.2 ให้ผู้เข้าอบรมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ กลุ่มละ 4 คน สมาชิกควรสอนในระดับชั้นเดียวกัน เช่น ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1, 2 และ 3

3.3 ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันเลือกภาระงานในการฝึกปฏิบัติการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว จากรายการสำหรับฝึกปฏิบัติ กลุ่มละ 1 ภาระงาน

3.4 แต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมตามภาระงานที่เลือก โดยจัดทำในใบงาน แบบฟอร์มการออกแบบและการวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ภายในเวลาที่กำหนด และเตรียมนำเสนอผลงาน

3.5 ขอกลุ่มอาสาสมัครนำเสนอผลงานการออกแบบและการวางแผนกิจกรรมแนะแนว

3.6 ให้กลุ่มอาสาสมัครนำเสนอผลงานการออกแบบและการวางแผนจัดกิจกรรมแนะแนว กลุ่มละ 10 นาที และปฏิบัติตามข้อตกลงในข้อ 3.1

3.7 สรุปผลการเรียนรู้ แสดงความชื่นชม และส่งเสริมกำลังใจในการพัฒนาคุณภาพการออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

ใบความรู้ ใบกิจกรรม และ PPT ประกอบการบรรยาย

6. การวัดและการประเมินผล

1. ด้านความรู้และทักษะปฏิบัติใช้แบบประเมินผลหลังการฝึกอบรม
2. ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

กิจกรรมหน่วยที่ 4 การติดตามและการประเมินผลงานแนะแนว

4.1 วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับความสำคัญในการติดตามและประเมินผลงานแนะแนว ประกอบสื่อ Power Point

4.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน แล้วสรุปแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลงานแนะแนว และสะท้อนผลในหน่วยที่ 4

แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

1. Facebook เป็นพื้นที่ส่วนตัวหรือสาธารณะหรือข้อใด?
 - ก. ขึ้นอยู่กับการตั้งความเป็นส่วนตัว (Privacy)
 - ข. พื้นที่ส่วนตัว (Private)
 - ค. พื้นที่ของบริษัท
 - ง. พื้นที่สาธารณะ (Public)
2. Digital literacy คืออะไร
 - ก. ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital literacy
 - ค. การสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน
 - ข. กระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
 - ง. ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. ข้อใดคืออันตรายของสารสนเทศในยุคดิจิทัล?
 - ก. ข้อมูลสร้างโดยผู้ใช้ทั่วไป ไม่มีการตรวจสอบ/ควบคุม/กำกับ
 - ข. ไม่มีแหล่งที่มา ความถูกต้อง หรือหลักฐาน
 - ค. ไม่มีแหล่งที่มา ความถูกต้อง หรือหลักฐาน
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. เมื่อต้องการนำเสนองาน เราควรนำเสนอในรูปแบบไหน
 - ก. ใช้ตัวหนังสือเยอะ ๆ เพื่อให้ข้อมูลโดยละเอียด
 - ข. ใช้ตัวหนังสือเยอะ ๆ เพื่อให้สามารถอ่านได้ตอนนำเสนอ
 - ค. ไม่ควรใช้ Slide นำเสนอควรพูดปากเปล่า เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการเอง
 - ง. ใช้ตัวหนังสือให้น้อย รูปภาพให้เยอะเพื่อสื่อความหมาย

5. ข้อใดเป็นการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลที่สาธารณชนอย่างมีมารยาท
- ก. พยายามใช้โทรศัพท์ระหว่างข้ามถนน หรือ ลงรถยนต์ เพื่อที่รถคันที่ขับตามมาจะได้ระวังเรา
 - ข. พยายามคุยให้เสียงดังที่สุด เพื่อที่คนอื่นจะได้ทราบว่าเรากำลังติดโทรศัพท์อยู่
 - ค. พยายามเปิดเพลงให้เสียงดังที่สุด เพื่อที่ผู้อื่นจะได้ยินชัดเจน
 - ง. ปิดเสียงโทรศัพท์ เมื่อต้องเข้าประชุม โรงหนัง หรือ ห้องสมุด
6. ข้อใดคืออันตรายของสารสนเทศในยุคดิจิทัล?
- ก. ข้อมูลสร้างโดยผู้ใช้ทั่วไป ไม่มีการตรวจสอบ/ควบคุม/กำกับ
 - ข. ไม่มีแหล่งที่มา ความถูกต้อง หรือหลักฐาน
 - ค. ไม่มีแหล่งที่มา ความถูกต้อง หรือหลักฐาน
 - ง. ถูกทุกข้อ
7. เมื่อต้องการนำเสนองาน เราควรนำเสนอในรูปแบบไหน
- ก. ใช้ตัวหนังสือเยอะ ๆ เพื่อให้ข้อมูลโดยละเอียด
 - ข. ใช้ตัวหนังสือเยอะ ๆ เพื่อให้สามารถอ่านได้ตอนนำเสนอ
 - ค. ไม่ควรใช้ Slide นำเสนอควรพูดปากเปล่า เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการเอง
 - ง. ใช้ตัวหนังสือให้น้อย รูปภาพให้เยอะเพื่อสื่อความหมาย
8. ทำไมต้องมีการเรียนรู้ดิจิทัล Digital Literacy
- ก. ป้องกันความสับสน
 - ข. เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง
 - ค. เพื่อให้ทันต่อยุคสมัย
 - ง. เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม
9. ทักษะในข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับ "การรู้ดิจิทัล"
- ก. การรู้สื่อ (Media literacy)
 - ข. การรู้เทคโนโลยี (Technology literacy)
 - ค. การรู้สังคม (Social literacy)
 - ง. การรู้ข้อมูล (Data literacy)

10. ข้อใดคือรูปแบบการเรียนรู้แบบดั้งเดิม
- ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์
 - เน้นทักษะซึ่งเกี่ยวข้องกับการคิดคำนวณ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิดเชิงวิเคราะห์
 - การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานและเทคนิคขั้นสูง
 - การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และการสื่อสาร
11. ข้อใดคือยุคของ AI
- Analog
 - Digital
 - Computer
 - Information
12. ความชำนาญในเทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมจากทักษะคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสู่ทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้น
- การรู้สังคม (Social literacy)
 - การรู้เทคโนโลยี (Technology literacy)
 - การรู้การสื่อสาร (Communication literacy)
 - การรู้สารสนเทศ (Information literacy)
13. ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- รักความเป็นไทย
 - มีคุณธรรมจริยธรรม
 - ใฝ่เรียนรู้
 - มุ่งมั่นในการทำงาน
14. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งให้เกิดสิ่งใด
- ให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข
 - ให้เกิดความสมานฉันท์ในชาติ
 - ให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - ให้สังคมเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

15. ข้อใดไม่ใช่ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551
- กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
 - กิจกรรมแนะแนว
 - กิจกรรมนักเรียน
 - กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
16. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านใด
- เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง
 - เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
 - เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตน
 - เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนรู้จักเพื่อนๆ
17. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านใด
- เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง
 - เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
 - เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตน
 - เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนรู้จักเพื่อนๆ
18. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง คือกิจกรรมใด
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 - กิจกรรมนักเรียน
 - กิจกรรมแนะแนว
 - กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร
19. เกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตรงกับข้อใด
- ผ่าน, ไม่ผ่าน
 - ผ่าน, ไม่ผ่าน, ปรับปรุง
 - ผ่าน, ไม่ผ่าน, ปรับปรุง, ซ่อมเสริม
 - ผ่าน, ไม่ผ่าน, ปรับปรุง, ซ่อมเสริม, ปรับปรุงแก้ไข
20. การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) อยู่ในสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อใด
- สมรรถนะหลัก
 - สมรรถนะประจำสายงาน
 - สมรรถนะอันพึงประสงค์
 - สมรรถนะประจำตำแหน่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ชุดฝึกอบรมวิทยากร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชุดที่ 3*. สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2553). *คู่มืออบรมแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2553). *รายงานผล การศึกษาระดับสัมบูรณ์ โครงการติดตามและประเมินผลการยกระดับคุณภาพผู้บริหาร การศึกษา และครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2554). *คู่มืออบรมแนะ แนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2553). *คู่มืออบรมแนะ แนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2553). *คู่มืออบรมแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. (2554). รายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ โครงการติดตามและประเมินผลการยกระดับคุณภาพผู้บริหารการศึกษา และ ครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาติรี เกิดธรรม.(2545). เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชิษณุ พันธุ์เจริญ และ จรุงจิตร์ งามไพบูลย์, บรรณาธิการ. (2553). คู่มือทักษะการสื่อสารสำหรับครู. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.

ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร และคณะ. (2532). พระพุทธเจ้าสอนอะไร. มหาจุฬาบรรณาการ กองบริการ การศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ทิตนา แคมมณี และคณะ. (2544). กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางการพัฒนา และ ปัญหาข้อใจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ธนา นิลชัยโกวิทย์ และ อติตร จันทรสข. (2552). ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการ เปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนการจัดตปัญหา. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิตล.

ธีร์ ทิพยภตุต. (บรรณาธิการและเรียบเรียง). ครูแนะแนวภาคปฏิบัติ ประสบการณ์จริง ที่มากกว่า ทฤษฎี. (มิ.ย. 2553). กรุงเทพฯ: บริษัท คิตติ มีติ จำกัด หน้า 41-124.

นคร พันธุ์รงค์ (2549). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนรู้อย่างมีความสุข. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์2550 จาก [http:// www.yupparaj.ac.th](http://www.yupparaj.ac.th)

นงลักษณ์ ประเสริฐ และจรินทร์ วินทะไชย์. (2548). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะ. (2545). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เอกสาร ประมวลสารประกอบกาฝึกอบรมโครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาผู้บริหาร

บวร สุวรรณผา. (2547). พัฒนาการ. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2542). กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์. คณะครุศาสตร์สถาบัน ราชภัฏนครสวรรค์.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2540). การเรียนรู้แบบสรรค์สร้างความรู้. ทฤษฎีการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ปรีวัตร เขื่อนแก้ว. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้และประเมินผล. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.wijai48.com>

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2538). การศึกษาเพื่อสันติภาพ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ พุทธธรรม.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พยาร์ ยินดีสุข. (2551). *ทักษะ 5 เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 2*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.
- วิมลศรี ศุภิลวรรณ. (2553). *เส้นทางครูเพื่อศิษย์ โครงการเอกสารวิชาการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงลำดับที่ 7 โดยศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. (2544). *กาเรียนแบบร่วมมือ: รูปแบบต่าง ๆ ในเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอน*. นครราชสีมา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรและวิเทศสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมใจ ปราบพล. (2544). *กาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2549). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2550 จาก <http://cddweb.cdd.go.th>
- สุมณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา. (2549). *กาเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. ในทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎี และแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- มณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา. (2549). *การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2550 จาก <http://iibrary.uru.ac.th>
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสริช โพธิแก้ว. (2532). *สรรนิพนพุทธทาสภิกขุว่าด้วยการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกลดิมทอง.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2545). *สุดยอดพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ทบุคส์.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). *การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วารสารศึกษาศาสตร์*. 18(2). เดือนพฤศจิกายน 2549-มีนาคม 2550.

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล
ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2564

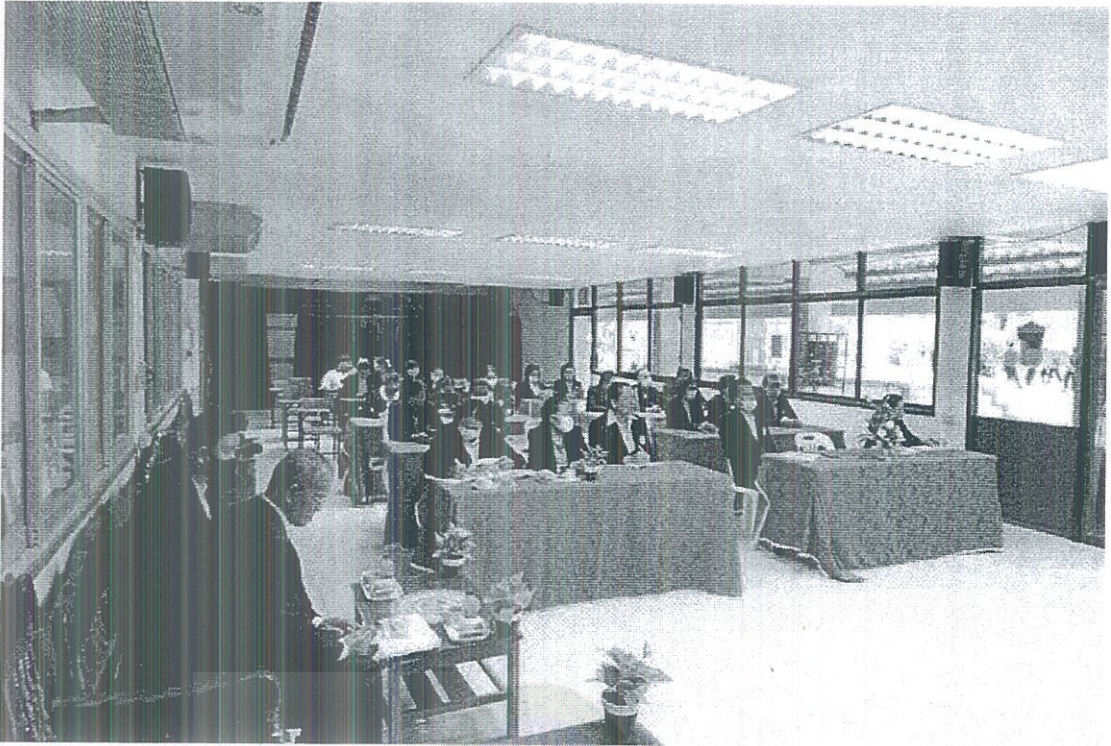
ภาพที่ ง.1 การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล
ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันที่ 16 สิงหาคม 2564
ณ ห้องประชุมโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ง.2 การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันที่ 16-18 สิงหาคม 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ง.3 การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล
ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันที่ 16 สิงหาคม 2564
ณ ห้องประชุมโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ง.4 การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันที่ 16 สิงหาคม 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

วรุตม์ เขจรสัจย์, ทิพาพร สุจारी และณัฐชัชย จันทชุม. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวยุคดิจิทัล ของครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 9(3), กันยายน-ธันวาคม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวรุฒม์ เขจรสัตย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันเสาร์ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 52 หมู่ 11 บ้านสงเปลือย ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ 46230
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 5 หมู่ 2 บ้านจุมจัง ตำบลจุมจัง อำเภอภูพานารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46120
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกมลาไสย สพม.กส. อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์ 46130
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2537	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ. 2550	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2565	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม